आजचे पंचांग

बुधवार- दि. ११ मार्च २०२६
द्वितीय परार्ध, श्वेतवाराह कल्प, वैवस्वत मन्वंतर, युगाब्द ५१२७, शालिवाहन शक १९४७, विक्रम संवत २०८२, विश्वावसुनाम संवत्सर, उत्तरायण, वसंत ऋतु, फाल्गुन मास, कृष्णपक्ष, अष्टमी रात्री ४-२० पर्यंत
दिवस नक्षत्र– ज्येष्ठा रात्री १०-०० पर्यंत
योग– वज्र सकाळी ९-१२ पर्यंत
चंद्र रास- वृश्चिक रात्री १० पर्यंत
सूर्य रास = कुंभ, गुरु रास= मिथुन

दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिशा... नवे विचार...

झारखंड सरकारवर हल्लाबोल

रांची: झारखंड विधानसभेत कायदा आणि सुव्यवस्था ढासळत चालली आहे, नोकरशाहीचे वर्चस्व" आणि कथित भ्रष्टाचार यावरून तिजोरी आणि विरोधी पक्षांमध्ये शाब्दिक युद्ध झाले, तर आजसू पक्षाचे आमदार निर्मल महातो यांना सभागृहात गोंधळ घालल्याबद्दल बाहेर काढण्यात आले. विरोधी पक्षनेते बाबूलाल मरांडी यांनी कायदा आणि सुव्यवस्थेचे उल्लंघन झाल्याच्या घटनांचा उल्लेख केला.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | बुधवार , दि. ११ मार्च, २०२६ | वर्ष - १ | अंक - १६५ | पाने - ४

पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

चोरीच्या संशयावरून मुलाची हत्या

बलिया (उत्तरप्रदेश) : ई-रिक्षा चोरल्याच्या संशयावरून एका १४ वर्षीय मुलाला त्याच्या शेजाऱ्याने विटेने मारहाण करून ठार मारल्याची घटना मंगळवारी येथील पोलिसांनी सांगितली. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, मंगळवारी सकाळी बाबुआपूर गावातील एका बागेत एका खाटेवर रितेश यादव (१४) असे ओळखल्या जाणाऱ्या मुलाचा रक्ताने माखलेला मृतदेह आढळला. घटनेची माहिती मिळताच पोलिस अधिकारी आणि फॉरेन्सिक टीम घटनास्थळी पोहोचली.

कर्नाटकात डॉक्टर आंदोलनाच्या तयारीत

बेंगळुरू : कर्नाटकचे आरोग्यमंत्री दिनेश गुंडू राव यांनी केजीएमओए आणि इतर आरोग्य विभाग कर्मचारी संघटनांनी राज्यव्यापी संप पुकारल्यामुळे उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांवर तोडगा निघण्याची आशा व्यक्त केली. कर्नाटक सरकारी वैद्यकीय अधिकारी संघटनेच्या राज्यव्यापी आंदोलनाचा एक भाग म्हणून, ११ मार्चपासून सर्व बाह्यरुग्ण विभाग सेवा प्रभावित होतील. १६ मार्चपासून डॉक्टर सर्व कर्तव्यांवर पूर्णपणे बहिष्कार टाकण्याची योजना आखत आहेत.

वसई-विरार मनपाचा अर्थसंकल्प सादर

पालघर : पालघर जिल्ह्यातील वसई-विरार महानगरपालिकेने २०२६-२७ या वर्षासाठी ४,२०६.८७ कोटी रुपयांचा अर्थसंकल्प सादर केला आहे, ज्यामध्ये पायाभूत सुविधा, आरोग्यसेवा आणि शाश्वत शहरी विकासावर भर देण्यात आला आहे. वसई विरार महानगरपालिकेचे आयुक्त मनोजकुमार सूर्यवंशी यांनी सोमवारी अर्थसंकल्प सादर केला, ज्यामध्ये खर्चाचा मोठा भाग पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी वाटप करण्यात आला. नागरी संस्थेने बांधकामाशी संबंधित कामांसाठी १,७९२.०७ कोटी रुपये राखून ठेवले आहेत.

शेतकऱ्यांची ४३१५ कोटींची एफआरपी थकीत

महाराष्ट्रातील साखर उद्योग अडचणीत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : प्रतिकूल हवामान आणि उत्पादनातील घट यामुळे राज्यातील साखर उद्योग गंभीर अडचणीत सापडल्याची माहिती आमदार दिलीप वळसे पाटील यांनी विधानसभेत दिली. अर्थसंकल्पावरील चर्चेत सहभागी होताना त्यांनी साखर उद्योगाची सध्याची परिस्थिती मांडत सरकारने तातडीने हस्तक्षेप करण्याची गरज व्यक्त केली.

राज्याच्या अर्थसंकल्पावरील चर्चेदरम्यान साखर उद्योगाची परिस्थिती मांडताना वळसे पाटील म्हणाले, राज्याच्या अर्थकारणात साखर उद्योगाचे महत्त्व मोठे आहे. सुमारे ५५ ते ६० हजार कोटी रुपयांची उलाढाल असलेला हा उद्योग राज्याला दरवर्षी सुमारे ८ हजार कोटी रुपयांचा महसूल मिळवून देतो. तसेच सुमारे ५० लाख ऊस उत्पादक शेतकरी, १० लाख ऊस तोडणी व वाहतूक कामगार आणि साखर कारखान्यांतील दीड लाख कर्मचारी यांचे जीवनमान या उद्योगावर अवलंबून आहे. मात्र यंदा प्रतिकूल हवामानामुळे राज्यातील ऊस उत्पादनात सुमारे १५ टक्क्यांपर्यंत घट झाली. त्यामुळे अनेक साखर कारखान्यांचा गळीत हंगाम १०० दिवसांच्या आतच संपला. या परिस्थितीमुळे साखर उद्योगाला सुमारे ३ हजार ३०० कोटी रुपयांचा आर्थिक फटका बसल्याचे त्यांनी सांगितले.

दरम्यान, राज्यातील ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांची सुमारे ४३१५ कोटी रुपयांची एफआरपी अद्याप थकीत असल्याचेही त्यांनी सांगितले. शेतकऱ्यांना वेळेत देयके मिळाली नाहीत तर ग्रामीण अर्थव्यवस्थेवर त्याचा गंभीर परिणाम होऊ शकतो, अशी चिंता त्यांनी व्यक्त केली. यावेळी त्यांनी केंद्र सरकारच्या इथेनॉल धोरणावरही टीका केली. इथेनॉल उत्पादनाला प्रोत्साहन देण्याची घोषणा करताना केंद्राने अचानक ७० टक्के कोटा धान्य आधारित इथेनॉलला देण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे साखर कारखान्यांना अपेक्षित लाभ मिळाला नाही आणि उद्योगावर अन्याय झाला, असा आरोपही वळसे पाटील यांनी केला.

वळसे पाटील यांनी यावेळी सरकारच्या कर्जमाफी योजनेतील काही विसंगतींकडेही लक्ष वेधले. दोन लाख रुपयांपर्यंतच्या कर्जमाफीत मुद्दल आणि व्याजाच्या रकमेबाबत स्पष्टता नसल्याने सहकारी पतसंस्थांना अडचणी निर्माण होण्याची शक्यता असल्याचे त्यांनी सांगितले. तसेच आदिवासी विकास विभागाच्या 'अमृत आहार' योजनेचा निधी २०५ कोटी रुपयांवरून थेट ६२ कोटी रुपयांवर आणल्याबद्दल त्यांनी नाराजी व्यक्त केली. अशा प्रकारे महत्त्वाच्या योजनांवरील निधी कमी केल्यास त्याचा परिणाम लाभार्थ्यांवर होऊ शकतो, असेही त्यांनी म्हटले. राज्यावर सध्या सुमारे ११ लाख कोटी रुपयांचे कर्ज असून त्यावरील व्याजाचा बोजा दरवर्षी सुमारे ७० हजार कोटी रुपयांपर्यंत पोहोचत असल्याचे त्यांनी निदर्शनास आणून दिले. ही परिस्थिती राज्याच्या आर्थिक आरोग्यासाठी चिंताजनक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

कोविड लसीच्या दुष्परिणामांसाठी भरपाई धोरण तयार करा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : कोविड-१९ लसीमुळे गंभीर दुष्परिणाम झालेल्या नागरिकांना भरपाई देण्यासाठी योग्य धोरण तयार करण्याचे निर्देश सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी केंद्र सरकारला दिले. हे धोरण दोषरहीत स्वरूपाचे असावे, असे न्यायमूर्ती विक्रम नाथ आणि न्यायमूर्ती संदीप मेहता यांच्या खंडपीठाने स्पष्ट केले.

कोविड लसीमुळे होणाऱ्या संभाव्य दुष्परिणामांवर लक्ष ठेवण्यासाठी अस्तित्वात असलेली यंत्रणा कायम ठेवावी आणि संबंधित माहिती वेळोवेळी सार्वजनिक करावी, असेही न्यायालयाने सांगितले. मात्र भरपाईसाठी धोरण तयार करण्याचा आदेश हा सरकारच्या चुकीची कबुली मानला जाऊ नये, असे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

कोविशिल्ड लसीचा पहिला डोस घेतल्यानंतर दोन महिलांचा मृत्यू झाल्याचा आरोप करणाऱ्या याचिकेवर सुनावणी करताना न्यायालयाने हा निर्णय दिला. या प्रकरणाच्या अनुषंगाने दुष्परिणामांबाबत सखोल चौकशीची मागणी याचिकेत करण्यात आली होती.

दरम्यान, कोविड लसीच्या दुष्परिणामांच्या तपासासाठी स्वतंत्र नवीन तज्ज्ञ समिती स्थापन करण्याची आवश्यकता नाही, असे मतही न्यायालयाने व्यक्त केले. तसेच या निर्णयामुळे लसीमुळे प्रतिकूल परिणाम झाल्याचा दावा करणाऱ्या इतर व्यक्तींना कायदेशीर मार्ग अवलंबण्यापासून रोखले जाणार नाही, असेही खंडपीठाने नमूद केले.

खाद्यतेलांच्या दरात किलोमागे सुमारे दहा रुपयांची वाढ

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियातील युद्धजन्य परिस्थितीचा परिणाम आता देशांतर्गत बाजारपेठेत दिसू लागला असून खाद्यतेलांच्या किमतींमध्ये वाढ नोंदवली जात आहे. आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि समुद्री वाहतुकीवरील वाढत्या खर्चामुळे गेल्या आठवड्यात विविध खाद्यतेलांच्या दरात प्रति किलो सुमारे दहा रुपयांची वाढ झाल्याची माहिती व्यापाऱ्यांनी दिली.

भारतामध्ये तेलबियांचे उत्पादन मर्यादित असल्याने खाद्यतेलाच्या गरजेचा मोठा भाग आयातीवर अवलंबून आहे. सोयाबीन तेल, पामोलिन आणि सूर्यफूल तेल यांची मोठ्या प्रमाणावर आयात मलेशिया, इंडोनेशिया, अर्जेंटिना आणि ब्राझील या देशांतून केली जाते. मात्र पश्चिम आशियात वाढलेल्या तणावामुळे समुद्री मार्गावरील वाहतूक खर्च वाढला असून विमा प्रीमियम आणि मार्गातील बदल यामुळे आयात खर्चात वाढ झाली आहे.

व्यापाऱ्यांच्या माहितीनुसार, परदेशातून येणाऱ्या खाद्यतेलाच्या मालाला नेहमीपेक्षा सुमारे आठ दिवसांचा अधिक कालावधी लागत आहे. जहाजांच्या मार्गातील बदल, वाहतुकीतील अडथळे आणि वाढलेला विमा खर्च याचा परिणाम आयात दरांवर होत असून त्याचे प्रतिबिंब देशांतर्गत बाजारातही दिसत आहे. या पार्श्वभूमीवर किरकोळ बाजारातही खाद्यतेलांच्या किमती वाढू लागल्या आहेत.

भारतीय जहाजांच्या सुरक्षेसाठी युद्धनौका पाठवण्याचा केंद्राचा विचार

होर्मुझ सामुद्रधुनीत तणाव वाढला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

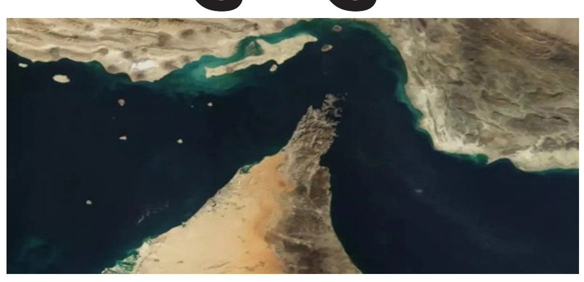

नवी दिल्ली : इराण युद्ध आणि मध्यपूर्वेतील वाढत्या तणावामुळे जगातील अत्यंत महत्त्वाच्या समुद्री मार्गांपैकी एक असलेल्या होर्मुझ सामुद्रधुनीतील जहाजवाहतूक मोठ्या प्रमाणावर विस्कळीत झाली आहे.

या पार्श्वभूमीवर भारतीय जहाजे आणि खलाशांच्या सुरक्षेसाठी भारतीय नौदलाच्या युद्धनौका तैनात करण्याचा केंद्र सरकार गांभीर्याने विचार करत आहे. या मार्गावर अडकलेल्या जहाजांमुळे जागतिक तेल आणि वायू पुरवठ्यावर परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

माध्यमांतील वृत्तांनुसार, होर्मुझ सामुद्रधुनीच्या परिसरात अनेक तेल आणि एलपीजी टँकरसह भारतीय ध्वजांकित जहाजे अडकली आहेत. जहाजवाहतूक विस्कळीत झाल्याने आंतरराष्ट्रीय ऊर्जा पुरवठा साखळीवर दबाव निर्माण झाला आहे. या परिस्थितीत भारतीय जहाजमालकांनी सरकारकडे नौदल संरक्षणाची मागणी केल्याचे सांगितले जात आहे.

शिपिंग महासंचालनालयाच्या क्रू ब्रांचचे कॅप्टन पी. सी. मीना यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, भारतीय जहाजांच्या सुरक्षिततेसाठी आवश्यक ती पावले उचलण्याबाबत सरकार स्तरावर चर्चा सुरू आहे. जहाजे आणि त्यावरील भारतीय खलाशांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देत नौदलाच्या तैनातीचा पर्याय विचाराधीन असल्याचे समजते.

३० दिवसांत तेलपुरवठा ठप्प होण्याचा धोका

- इराण–इस्रायल संघर्ष आणि वाढत्या जागतिक भू-राजकीय तणावाच्या पार्श्वभूमीवर रशियाचे राष्ट्राध्यक्ष व्लादिमीर पुतिन यांनी संभाव्य तेलसंकटाबाबत गंभीर इशारा दिला आहे. सध्या जगासमोर मोठे ऊर्जा संकट उभे राहिले असून परिस्थिती अशीच राहिली तर पुढील ३० दिवसांत जागतिक तेलपुरवठा मोठ्या प्रमाणात विस्कळीत होण्याची शक्यता असल्याचे पुतिन यांनी म्हटले आहे. त्यांच्या या विधानामुळे आंतरराष्ट्रीय ऊर्जा बाजारपेठेत तसेच जागतिक अर्थव्यवस्थेबाबत चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

अमेरिका इराण युद्धातून माघारीच्या तयारीत?

- मध्यपूर्वेत सुरू असलेल्या तीव्र संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर अमेरिकेत महत्त्वाच्या राजकीय हालचाली वेग घेत असल्याचे दिसत आहे. इराणविरुद्ध सुरू असलेल्या युद्धातून बाहेर पडण्यासाठी संभाव्य रणनीतीवर चर्चा सुरू असून अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांना त्यांच्या निकटवर्तीय सल्लागारांकडून विविध पर्याय सुचवले जात असल्याचे वृत्त समोर आले आहे. या संदर्भातील माहिती माध्यमांनी दिली आहे.

९० लाख महिलांची नावे यादीतून वगळली

लाडक्या बहिणींना पडताळणीचा फटका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : राज्य सरकारच्या महत्त्वाकांक्षी 'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण' योजनेत मोठ्या प्रमाणावर डिजिटल पडताळणी करण्यात आली असून तब्बल ९० लाख महिलांची नावे लाभार्थी यादीतून वगळण्यात आली आहेत. या प्रक्रियेनंतर योजनेतील लाभार्थ्यांची संख्या २.६ कोटींवरून सुमारे १.५३ कोटींवर आली आहे.

सरकारकडून 'डिजिटल शुद्धीकरण' मोहिम राबवून लाभार्थींच्या नोंदींची व्यापक पडताळणी करण्यात आली. या प्रक्रियेत अर्जदारांचा तपशील आयकर विभाग आणि प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाच्या नोंदींसोबत तपासण्यात आला. ज्या कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न २.५ लाख रुपयांपेक्षा जास्त आहे किंवा ज्यांच्याकडे चारचाकी वाहन आहे, अशा महिलांना अपात्र ठरवत त्यांची नावे यादीतून काढण्यात आली.

या छाननीचा सर्वाधिक परिणाम बीड जिल्ह्यात दिसून आला आहे. येथे करण्यात आलेल्या तपासणीत सुमारे २.८३ लाख महिलांना अपात्र घोषित करण्यात आले. सरकारच्या मते, या कारवाईमुळे योजनेतील अपात्र लाभार्थी कमी होतील आणि राज्याच्या तिजोरीवरचा आर्थिक ताणही कमी होईल. या प्रक्रियेमुळे सुमारे १७ हजार कोटी रुपयांची बचत होण्याचा दावा राज्य सरकारने केला आहे.

दरम्यान, छाननीदरम्यान काही धक्कादायक बाबीही समोर आल्या. लाभार्थी यादीत १२ हजारांहून अधिक पुरुषांची नावे तसेच काही सरकारी कर्मचाऱ्यांच्या बनावट नोंदी आढळल्याचे प्रशासनाने सांगितले. त्यामुळे लाभार्थींच्या माहितीची अधिक काटेकोर तपासणी करण्यात आली. कागदपत्रांमधील विसंगती, अपूर्ण ई-केवायसी किंवा माहितीतील तफावत यामुळे काही पात्र महिलाही यादीबाहेर गेल्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

दरम्यान, अपात्र ठरलेल्या महिलांना पुन्हा योजनेचा लाभ मिळविण्यासाठी सुधारणा करण्याची संधी देण्यात आली आहे. त्यासाठी ई-केवायसी प्रक्रिया पूर्ण करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. 'नारी शक्ती दूत' ॲप किंवा स्थानिक सेवा केंद्रांच्या माध्यमातून ही प्रक्रिया पूर्ण करता येणार आहे.

अपात्र ठरलेल्या महिलांना ३१ मार्च २०२६ पर्यंत अर्जातील त्रुटी दुरुस्त करण्याची मुदत देण्यात आली आहे. लाभार्थी आपला अर्जाचा तपशील अधिकृत संकेतस्थळावर पाहू शकतात.

राजस्थानात नद्यांचे प्रदूषण दुर्लक्षामुळे

नवी दिल्ली : राजस्थानमधील तीन नद्यांच्या प्रदूषणाबाबतच्या खटल्याची सुनावणी करताना सर्वोच्च न्यायालयाने सांगितले की, अधिकारी आपले पाय ओढत असल्याने सार्वजनिक पायाभूत सुविधा उद्ध्वस्त झाल्या आहेत. जोजारी नदीतील प्रदूषणाबाबत न्यायालयात सुनावणी सुरू होती. बांदी आणि लुणी नद्यांमधील प्रदूषणाचा मुद्दाही न्यायालयाने उपस्थित केला होता. गेल्या वर्षी नोव्हेंबरमध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने प्रणालीतील मूलभूत आजार शोधण्यासाठी, प्रदूषण रोखण्यासाठी उपाययोजनांवर देखरेख करण्यासाठी दीर्घकालीन सूचना देण्यासाठी परिसंस्था देखरेख समिती स्थापन केली.

महिलांना प्रसुतीची वर्षभराची रजा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : जागतिक महिला दिनाच्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील शासकीय महिला कर्मचाऱ्यांसाठी काही महत्त्वाचे निर्णय जाहीर करण्यात आले आहेत. उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी महिला कर्मचाऱ्यांना प्रसुतीनंतर अधिक सवलती देण्यासह कामाच्या वेळांबाबतही विशेष सुविधा देण्याची घोषणा केली.

राज्य शासनाने महिला शासकीय कर्मचाऱ्यांसाठी केंद्र सरकारच्या धर्तीवर १८० दिवसांची प्रसुती रजा मंजूर केली आहे. याशिवाय प्रसुती रजेनंतर आवश्यकतेनुसार कमाल एक वर्षापर्यंत अर्धवेतन रजा घेण्याची परवानगी देण्यात आली आहे. या कालावधीसाठी वैद्यकीय प्रमाणपत्राची अटही लागू राहणार नाही, असे सुनेत्रा पवार यांनी स्पष्ट केले. मातृत्वाचा सन्मान राखत महिलांना कुटुंब आणि नोकरी यामध्ये समतोल राखता यावा, हा या निर्णयामागील उद्देश असल्याचे त्यांनी सांगितले. याशिवाय मुंबई महानगर प्रदेशातील शासकीय महिला कर्मचाऱ्यांसाठी 'कम अर्ली, गो अर्ली' ही योजना जाहीर करण्यात आली आहे. या योजनेनुसार महिला कर्मचारी सकाळी ९.१५ ते ९.४० या वेळेत कार्यालयात येऊ शकतील. त्या वेळेपेक्षा जितक्या मिनिटे आधी येऊन काम सुरू करतील, तितकीच मिनिटे त्यांना संध्याकाळी कार्यालयातून लवकर निघण्याची सवलत मिळणार आहे. कमाल ३० मिनिटांपर्यंत ही सवलत लागू राहणार असल्याचे सांगण्यात आले.

मुंबईसारख्या महानगरात प्रवासादरम्यान होणारी गर्दी आणि त्यामुळे महिलांना भेडसावणाऱ्या अडचणी लक्षात घेऊन हा निर्णय घेण्यात आल्याचे सुनेत्रा पवार यांनी नमूद केले.

दरम्यान, महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी प्रस्तावित 'शक्ती' कायद्याबाबतही सुनेत्रा पवार यांनी भूमिका स्पष्ट केली. २०२० मध्ये राज्य सरकारने केंद्राकडे पाठवलेले हे विधेयक भारतीय न्याय संहिता लागू झाल्यानंतर परत घेण्यात आले होते.

सिलिंडर पुरवठा विस्कळित झाल्याने ८५ टक्के हॉटेल बंद होण्याची भीती

आखाती युद्धामुळे पुण्यातील हॉटेल व्यवसाय संकटात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : मध्यपूर्वेतील वाढत्या युद्धजन्य तणावाचे परिणाम आता स्थानिक पातळीवरही जाणवू लागले असून पुण्यात व्यावसायिक एलपीजी गॅसचा पुरवठा विस्कळीत झाल्याने हॉटेल व्यवसाय मोठ्या संकटात सापडला आहे. शहरातील गॅस वितरण केंद्रांवर व्यावसायिक सिलिंडर उपलब्ध नसल्याने अनेक हॉटेल्ससमोर स्वयंपाक बंद ठेवण्याची वेळ आली आहे. पुढील दोन दिवसांत सुमारे ८५ टक्के हॉटेल्स बंद पडण्याची भीती व्यावसायिकांकडून व्यक्त केली जात आहे. शहरातील बहुतांश हॉटेल्स, खानावळी

आणि अल्पोपहारगृहांचा व्यवसाय पूर्णपणे व्यावसायिक एलपीजी सिलिंडरवर अवलंबून आहे. मात्र सध्या शहरातील कोणत्याही गॅस वितरण केंद्रावर व्यावसायिक सिलिंडर उपलब्ध नसल्याचे हॉटेल व्यावसायिकांनी सांगितले. दोन-तीन दिवसांपूर्वी ज्यांनी अतिरिक्त सिलिंडरचा साठा करून ठेवला आहे, त्यांच्याकडे काही काळासाठी व्यवस्था होऊ शकते. मात्र नवीन सिलिंडरचा पुरवठा बंद झाल्याने अनेकांना मोठ्या ऑर्डर रद्द कराव्या लागत आहेत.

गॅस उपलब्ध नसल्यामुळे काही हॉटेल्समध्ये तात्पुरत्या स्वरूपात चुलीवर स्वयंपाक केला जात आहे. मात्र या प्रक्रियेला अधिक वेळ लागत असल्याने ग्राहकांना वेळेवर सेवा देणे कठीण होत आहे. परिणामी अनेक हॉटेल्सनी आपले मेन्यू मर्यादित केले असून काही ठिकाणी स्वयंपाकघर बंद ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे. मागील दोन दिवसांतच हॉटेल व्यावसायिकांचे लाखो रुपयांचे नुकसान झाल्याचे सांगितले जात आहे. सध्या गॅस पुरवठ्याला प्राधान्यक्रम देताना घरगुती एलपीजी ग्राहकांना प्रथम प्राधान्य दिले जात आहे. त्यामुळे व्यावसायिक सिलिंडरचे वितरण तात्पुरते थांबवण्यात आले आहे. प्रशासनाच्या माहितीनुसार, पुणे शहरात सुमारे १६ लाख एलपीजी ग्राहक असून जिल्ह्यात ही संख्या सुमारे २८ लाखांपर्यंत आहे. त्यापैकी सुमारे २४ लाख ग्राहक घरगुती असून सुमारे चार लाख ग्राहक व्यावसायिक आहेत. सध्या एकूण मिळून सुमारे एक लाख सिलिंडरचा तुटवडा असल्याचे सांगितले जात आहे.

गॅस टंचाईचा परिणाम पर्यटन नगरी लोणावळ्यातही जाणवत आहे. पर्यटकांच्या मोठ्या संख्येमुळे येथे हॉटेल व्यवसाय मोठ्या प्रमाणात चालतो. मात्र व्यावसायिक गॅसचा पुरवठा कमी झाल्याने काही हॉटेल्समध्ये इलेक्ट्रिक उपकरणांच्या मदतीने स्वयंपाक करण्याची तयारी सुरू करण्यात आली आहे.

दरम्यान, या परिस्थितीचा फटका केवळ हॉटेल व्यवसायापुरता मर्यादित राहिलेला नाही. पिंपरी-चिंचवड औद्योगिक पट्ट्यातील अनेक लघुउद्योगांनाही गॅस टंचाईचा फटका बसू लागला आहे. येथे सुमारे १५ हजार लघुउद्योग कार्यरत असून त्यापैकी सुमारे साडेसात हजार उद्योगांवर या टंचाईचा परिणाम झाला आहे. अनेक उद्योगांकडील गॅससाठा संपला असून काही ठिकाणी अवघा चार ते पाच दिवस पुरेल इतकाच साठा उरल्याचे सांगितले जाते. परिणामी काही उद्योगांची उत्पादन क्षमता कमी झाली असून उलाढालीवरही परिणाम होत आहे. पुणे हे शिक्षण आणि आयटी क्षेत्राचे प्रमुख केंद्र असल्याने शहरात मोठ्या संख्येने विद्यार्थी आणि नोकरदार वास्तव्यास आहेत. यांपैकी अनेकजण रोजच्या जेवणासाठी हॉटेल्स आणि खानावळींवर अवलंबून असतात. त्यामुळे हॉटेल्स बंद पडण्याची वेळ आल्यास हजारो नागरिकांसमोर जेवणाची पर्यायी व्यवस्था शोधण्याचे मोठे आव्हान उभे राहू शकते.

सुसगाव परिसरात भरधाव ट्रकने युवतीला चिरडले

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : शहराजवळील सुसगाव परिसरात भरधाव आरएमसी ट्रकच्या धडकेत १८ वर्षीय तरुणीचा जागीच मृत्यू झाल्याची धक्कादायक घटना घडली आहे. दुचाकीवरून जात असताना पाठीमागून आलेल्या ट्रकने दिलेल्या जोरदार धडकेत ती खाली पडली आणि ट्रकच्या चाकाखाली चिरडली गेली. या घटनेनंतर परिसरात संतापाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

अंजली शंकर साळवे (वय १८) असे मृत तरुणीचे नाव असून ही घटना बावधन पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील सुसगाव येथे घडली. मिळालेल्या माहितीनुसार, सायंकाळी साडेपाचच्या सुमारास अंजली साळवे ही दुचाकीवरून सुस–नांदे मार्गाने जात होती. शिवबा चौकाजवळ पोहोचताच पाठीमागून आलेल्या भरधाव आरएमसी ट्रकने तिच्या दुचाकीला जोरदार धडक दिली. धडकेनंतर अंजली दुचाकीवरून खाली पडली आणि क्षणातच ट्रकच्या चाकाखाली गेल्याने तिचा जागीच मृत्यू झाला. हा संपूर्ण प्रकार परिसरातील सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात कैद झाला आहे.

दरम्यान, बावधन पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेत तपास सुरू केला. पोलिसांनी ट्रक चालक राजपाल कसबे याला ताब्यात घेत अटक केली आहे. तसेच सुरक्षिततेच्या नियमांकडे दुर्लक्ष केल्याप्रकरणी सूर्या कन्स्ट्रक्शनचे मालक गणेश कलशेट्टी यांच्याविरुद्धही गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

संपादकीय

बिहारचे समीकरण; नितीशकुमारांची मर्यादा

बिहारचे मुख्यमंत्री नितीश कुमार हे भारतीय राजकारणातील 'फिनिक्स' मानले जातात. पराभव, विरोध आणि तुटलेल्या आघाड्यांतून पुन्हा उभे राहणारे. परंतु यावेळची परिस्थिती वेगळी दिसते. सततच्या राजकीय कलाटण्यांमुळे त्यांच्या नेतृत्वाची धार बोथट होत चालल्याची चिन्हे आता स्पष्ट दिसू लागली आहेत.

भारतीय राजकारणात काही नेते केवळ निवडणुका जिंकतात, काही सत्ता सांभाळतात; पण काहींची ओळख वेगळी असते. ते प्रतिकूल परिस्थितीतून पुन्हा उभे राहतात. बिहारचे मुख्यमंत्री नितीश कुमार हे त्या प्रकारात मोडणारे नेते मानले गेले. गेली दोन दशके बिहारच्या राजकारणात त्यांची उपस्थिती इतकी निर्णायक होती की कोणत्याही आघाडीचा अंतिम तोल त्यांच्या निर्णयावर अवलंबून असे. म्हणूनच त्यांना 'फिनिक्स' ही उपमा दिली गेली. परंतु राजकारणात प्रत्येक पुनरुत्थानाला मर्यादा असते. आज नितीश कुमार यांच्यासमोर उभे राहिलेले वास्तव त्या मर्यादेची जाणीव करून देणारे आहे. एकेकाळी सुशासन, विकास आणि सामाजिक संतुलन या त्रिसूत्रीवर उभ्या राहिलेल्या त्यांच्या राजकारणाने बिहारला नवी दिशा दिली होती. लालूप्रसाद यादव यांच्या दीर्घ कारकिर्दीनंतर प्रशासनातील शिस्त, पायाभूत सुविधा आणि शिक्षण यावर त्यांनी भर दिला. त्यामुळे त्यांची प्रतिमा केवळ प्रादेशिक नेत्यापुरती मर्यादित राहिली नाही; राष्ट्रीय स्तरावरही त्यांच्याकडे संभाव्य पर्याय म्हणून पाहिले जाऊ लागले. परंतु या प्रतिमेची पायाभरणी जितकी मजबूत होती, तितकीच तिची राजकीय रचना गुंतागुंतीची होती. कारण नितीश कुमार यांचे राजकारण बहुधा आघाड्यांवर आधारित राहिले. कधी राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी सोबत, तर कधी विरोधकांच्या आघाडीत अशी त्यांची सततची हालचाल बिहारच्या सत्ताकारणाचा भाग बनली. सुरुवातीला या बदलांना 'व्यावहारिक राजकारण' असे समर्थन मिळाले. परंतु कालांतराने त्याच हालचाली 'राजकीय अस्थिरता' म्हणून पाहिल्या जाऊ लागल्या. भारतीय मतदाराला विचारधारेपेक्षा स्थैर्य महत्त्वाचे वाटते, हा अनुभव अनेक वेळा समोर आला आहे. एका आघाडीतून दुसऱ्या आघाडीकडे जाण्याची वारंवारता वाढली की नेतृत्वावरचा विश्वास कमी होतो. नितीश कुमार यांच्या बाबतीतही तेच झाले. एकेकाळी त्यांनी ज्या आत्मविश्वासाने राष्ट्रीय राजकारणात भूमिका मांडली, तो आत्मविश्वास आता कमी झाल्याचे दिसते. यामागे आणखी एक मोठा घटक आहे. देशातील सत्तेचे वाढते केंद्रीकरण. गेल्या दशकात नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखालील भारतीय जनता पक्ष ने राज्यांच्या राजकारणात स्वतःची पकड मजबूत केली आहे. पूर्वी प्रादेशिक पक्षांवर अवलंबून राहणारी राष्ट्रीय राजकारणाची समीकरणे आता वेगळी दिसू लागली आहेत. अनेक राज्यांत भारतीय जनता पक्षाने स्वतंत्र राजकीय ताकद उभी केली आहे. परिणामी प्रादेशिक नेत्यांची 'किंगमेकर' म्हणून असलेली भूमिका कमी होत चालली आहे. बिहारमध्येही हेच चित्र दिसते. एकेकाळी ज्या समीकरणांवर नितीश कुमार यांचे राजकारण उभे होते, ती समीकरणे आता बदलत आहेत. युवा मतदार, जातीय समीकरणांतील बदल आणि राष्ट्रीय राजकारणाचा वाढता प्रभाव या सर्व घटकांनी बिहारच्या राजकीय समीकरणात नवे आयाम निर्माण केले आहेत. या बदलांमध्ये नितीश कुमार यांची पारंपरिक राजकीय पद्धत तितकी प्रभावी राहिलेली दिसत नाही. याशिवाय नेतृत्वाच्या सातत्याचाही प्रश्न आहे. दीर्घकाळ सत्तेत असलेल्या नेत्यांपुढे एक टप्प्यानंतर उत्तराधिकाराचा प्रश्न उभा राहतो. बिहारमध्येही तो आता प्रकर्षाने जाणवू लागला आहे. पक्षांतर्गत नेतृत्वाची दुसरी पिढी स्पष्टपणे पुढे आलेली नाही. त्यामुळे नितीश कुमार यांच्यावरच राजकारण टिकून राहिले; परंतु त्याच वेळी भविष्यातील दिशाही अस्पष्ट राहिली. याचा परिणाम असा झाला की एकेकाळी राष्ट्रीय स्तरावर संभाव्य पंतप्रधानपदाच्या चर्चेत असलेले नितीश कुमार आता प्रामुख्याने बिहारपुरते मर्यादित दिसतात. राजकारणात प्रतिमा टिकवणे हे केवळ वैयक्तिक कौशल्यावर अवलंबून नसते; त्यासाठी योग्य वेळ, योग्य आघाड्या आणि स्पष्ट दिशा आवश्यक असते. त्या तिन्ही घटकांचा समतोल बिघडला की नेतृत्वाची धार कमी होते. याचा अर्थ असा नाही की नितीश कुमार यांचे राजकीय योगदान कमी झाले आहे. बिहारच्या प्रशासनिक सुधारणा, महिला सक्षमीकरणाच्या योजना आणि सामाजिक समतोल साधण्याचा प्रयत्न या बाबतीत त्यांचे कार्य उल्लेखनीय राहिले आहे. परंतु राजकारण हे केवळ भूतकाळावर चालत नाही; ते वर्तमानातील सामर्थ्यावर आणि भविष्याच्या विश्वासावर उभे असते. आजच्या परिस्थितीत बिहारच्या राजकारणात नवे नेतृत्व उभे राहण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. राष्ट्रीय पक्षांची वाढती उपस्थिती आणि प्रादेशिक राजकारणातील बदल या दोन्हींच्या संगमावर नितीश कुमार यांची भूमिका मर्यादित होत चालल्याचे दिसते. म्हणूनच 'फिनिक्स' ही उपमा आजही आकर्षक वाटली, तरी तिची पुनरावृत्ती होईलच असे म्हणणे कठीण झाले आहे. राजकारणात पुनरुत्थानाची शक्यता कधीच पूर्णपणे संपत नाही. परंतु प्रत्येक पुनरुत्थानाला परिस्थितीची साथ लागते. बिहारमध्ये ती साथ आता नितीश कुमार यांच्या बाजूने राहिलेली दिसत नाही आणि कदाचित हेच त्यांच्या दीर्घ राजकीय प्रवासातील सर्वांत मोठे वळण ठरू शकते.

'इच्छाशक्ती' आणि 'ऊर्जाशक्ती'ला वय नसते

शरद पवारसाहेब राज्यसभेचे पुन्हा सदस्य झाले, याचा व्यक्तिगत आनंदापेक्षाही संपूर्ण महाराष्ट्राचा आनंद अधिक मोठा आहे. पवारसाहेब यांच्या या सदस्यत्वाबद्दल 'जळणाऱ्या लाकडाच्या वखारी' बऱ्याच असल्या तरी ते सर्व मित्र कोत्या मनाचे आहेत. या देशात पवारसाहेब हे असे एकमेव नेते आहेत की, त्यांची राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक आणि आर्थिक जाण आवाक्याच्या पलीकडची आहे. शिवाय राजकारणात राजकीय पक्ष असले तरी राष्ट्रहिताचे अनेक विषय संसदेत असे असतात की, तिथे अनुभवाची गरज असते. अशावेळी देशहिताचे निर्णय करण्यात पवारसाहेब यांची गरज आहे.

पवारसाहेब गेले दहा वर्षे सत्तेत नाहीत. तरीही त्यांचे राजकीय महत्त्व कोणालाही अमान्य करता येत नाही. मला असा नेता सांगा, जो दहा वर्षे सत्तेत नाही, पदावर नाही, मंत्री नाही; तरीही ज्याच्या घरी रोज सकाळी शंभर लोक भेटायला येतात. हे सर्व लोक राजकीय नसतात.

» राजकारणात वय हा निकष नसतो; निकष असतो तो अनुभव, दूरदृष्टी आणि जिद्दीचा. शरद पवार यांची पुन्हा राज्यसभेवर झालेली निवड ही केवळ एका नेत्याच्या राजकीय पुनरागमनाची घटना नसून, इच्छाशक्ती आणि ऊर्जेला वयाचे बंधन नसते याचीच प्रचिती देणारी आहे.

पवारसाहेब यांच्या आवाक्याची ज्यांना कल्पना आहे, त्यांना माहीत आहे की शेती, पाणी, उद्योग, सिंचन, सहकार, राजकारण, कला, साहित्य, संगीत—असा एकही विषय नाही, जो त्यांनी समजून घेतलेला नाही किंवा समजून घेण्याची त्यांची इच्छा नाही. त्यामुळे प्रत्येक ठिकाणी त्यांनी त्या त्या विषयाला प्रतिष्ठा देणारे निर्णय घेतले आहेत.

देशातील महिलांना महिला आयोगाची देणगी पवारसाहेब यांचीच आहे. संपूर्ण देशाला तो निर्णय मान्य करावा लागला. महिलांचे महत्त्व, शेतकऱ्यांचे महत्त्व आणि त्यांच्या श्रमांचे महत्त्व या प्रत्येक विषयाची नेमकी जाण असलेला हा नेता आहे.

म्हणूनच जे कोणी त्यांच्या 'या वयातील' राज्यसभेतील प्रवेशामुळे मनातून जळत आहेत, त्यांना हे स्पष्टपणे सांगितले पाहिजे की शरद पवारसाहेब यांचे वय पाहू नका; त्यांच्या इच्छाशक्तीचे वय पाहा. आज लोकसभा आणि राज्यसभेतील कोणत्याही व्यक्तीपेक्षा 'सर्वांत तरुण इच्छाशक्तीचा नेता' शरद पवारसाहेबच आहेत. प्रश्नांची सर्वांत जास्त जाण असलेला आणि मोठा आवाका असलेला हाच नेता आहे. देशाच्या पंतप्रधानांनाही 'मी त्यांचे बोट धरून राजकारण शिकलो,' असे बारामतीत सांगावे लागले आहे. पंतप्रधान टोकियोहून त्यांच्या ८१व्या वाढदिवसाच्या समारंभाला आले आणि त्यांनी शरद पवारसाहेब नेमके काय आहेत हे स्पष्ट शब्दांत सांगितले—

"संसद में ७५० सांसद हैं... लेकिन शरद पवारसाहेब अकेले हैं, जिन्होंने मुझे कहा कि मैं भूकंप से कैसे झूझना जानता हूँ, इसलिए मैं गुजरात जाना चाहता हूँ। इसलिए मैंने ऐसे नेता को डिजास्टर मैनेजमेंट का अध्यक्ष बनाया। राजनीति से ऊपर उठकर देश के हित की सोच जिनकी है, वह शरद पवारसाहेब हैं... और इसलिए उनके ८१वें जन्मदिन समारोह में मैं आया हूँ।" हे शब्द आहेत स्वर्गीय अटलबिहारी वाजपेयी यांचे.

पंतप्रधान कसा असावा हे वाजपेयींनी देशाला दाखवून दिले. पवारसाहेबांची भावना त्यांना समजली होती. पवारसाहेब काय आहेत हे मनमोहन सिंग यांना समजले होते; त्यांच्या आधी नरसिंहराव यांनाही समजले होते आणि सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे, पवारसाहेब सत्तेत असताना ते नेमके काय आहेत हे महाराष्ट्रातील विरोधी पक्षालाही समजले होते. म्हणूनच त्यांच्या ५०व्या वाढदिवसानिमित्त अभिनंदनाचा ठराव विधानसभेत विरोधी पक्षनेत्यांनी आणला.

या देशात राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती, पंतप्रधान, लोकसभा अध्यक्ष, दहा राज्यांचे मुख्यमंत्री आणि सर्व विरोधी पक्षांचे दिग्गज नेते यांच्या उपस्थितीत ७५वा वाढदिवस कोणत्या नेत्याचा साजरा झाला, त्या नेत्याचे नाव सांगा. ते नावही शरद पवारसाहेब हेच आहे. तेव्हाही सांगण्यात आले होते की ७५ हे निवृत्तीचे वय आहे. पण पवारसाहेब या सगळ्या सीमा ओलांडून पुढे गेले आहेत. त्यांच्या इच्छाशक्तीला, वैचारिक शक्तीला, निर्णयशक्तीला आणि त्यांच्या ऊर्जेला वयाचे बंधन नाही. ते कायम तरुण आहेत.

आज आपण त्या अवस्थेत आहोत. अशावेळी 'पवारसाहेब संसदेत असणे ही फार मोठी जमा आहे.' त्यामुळे पवारसाहेबांवर कोणी कितीही टीका केली तरी त्यांचे तिथे जाणे आणि बिनविरोध जाणे हा त्यांना सन्मानाने संसदेत पाठवण्याचा विचारपूर्वक घेतलेला निर्णय आहे. यात त्यांचे मोठेपण सर्वमान्य असल्याचे दिसते. म्हणून कोणी कशीही टीका केली तरी या कोत्या मनाच्या समाजमाध्यमांकडे टीका करण्याशिवाय दुसरे काहीच नाही.

आणखी एक 'सूचक' घटना अशी की शरद पवारसाहेब यांच्या राज्यसभेच्या अर्जावर सूचक म्हणून आर. आर. आबांचे सुपुत्र, तासगावचे आमदार रोहित पाटील यांची स्वाक्षरी आहे. आणि हा क्षण त्यांनी आपल्या हृदयात कोरून ठेवला आहे. त्यांच्या नेतृत्वात उद्याचा नेता दडलेला आहे.

पवार साहेबांचे मनःपूर्वक शंभर वेळा अभिनंदन!

२०३१ साली पवारसाहेबांची राज्यसभेची मुदत संपेल. त्या वर्षी ते ९१ वर्षांचे असतील. त्यांना १०० वर्षांचे आयुष्य लाभो आणि तिथपर्यंत त्यांच्यातील ऊर्जा, इच्छाशक्ती आणि जिद्द यांचे वयही ४० वर्षे राहो, याच शुभेच्छा!

आणि खरे सांगायचे तर शरद पवारसाहेबांसारखे नेते घरात बसूच शकत नाहीत. ते बाहेर पडले तरच ही जिद्द आणि इच्छाशक्ती तरुण राहणार.

— **मधुकर भावे,**
(९८९०३३४५८)

नागरिकांच्या तक्रारींवर तात्काळ कारवाई करा

महापौर रवि लांडगे यांच्या संबंधित अधिकाऱ्यांना सूचना

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवड शहरातील नागरिकांना स्वच्छ, सुरक्षित आणि दर्जेदार नागरी सुविधा उपलब्ध करून देणे ही महापालिकेची प्राथमिक जबाबदारी आहे. प्रभागांमधील स्वच्छता व्यवस्था अधिक सक्षम करत अतिक्रमणांवर प्रभावी कारवाई करावी. तसेच नागरिकांकडून येणाऱ्या तक्रारींवर तात्काळ कार्यवाही करावी, अशा सूचना महापौर रवि लांडगे यांनी संबंधित अधिकाऱ्यांना दिल्या.

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या 'अ' क्षेत्रीय कार्यालयातील विविध विभागांच्या कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी निगडी येथील कार्यालयात विशेष बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते. या बैठकीत महापौर लांडगे यांनी अतिक्रमण, कचरा संकलन, नालेसफाई, रस्ते व सार्वजनिक ठिकाणांची साफसफाई तसेच स्वच्छतेशी संबंधित कामांचा सविस्तर आढावा घेतला.

बैठकीदरम्यान शहरातील स्वच्छता व्यवस्थेला अधिक बळकटी देण्यावर विशेष भर देण्यात आला. अतिक्रमणांवर कठोर कारवाई, कचरा संकलनाची प्रभावी अंमलबजावणी, रस्ते आणि सार्वजनिक ठिकाणांची नियमित साफसफाई तसेच नालेसफाईची कामे वेळेत पूर्ण करण्याबाबत महापौर लांडगे यांनी अधिकाऱ्यांना स्पष्ट निर्देश दिले.

या बैठकीस उपमहापौर शर्मिला बाबर, क्रीडा, कला, सांस्कृतिक व साहित्य समितीचे सभापती कैलास कुटे, माजी उपमहापौर शैलजा मोरे, नगरसदस्य मंदार देशपांडे, कुशाग्र कदम, नगरसदस्या सुप्रिया चांदगुडे, सविता आसवानी, अरुणा लंगोटे, वैशाली काळभोर, अनुराधा गोरखे तसेच आरोग्य विभागाचे उपआयुक्त प्रदीप ठेंगल, प्रशासन अधिकारी प्रिया गोरखे, कार्यकारी अभियंता सुनील पवार, कार्यकारी अभियंता राजेंद्र जावळे यांच्यासह विविध विभागांचे अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

युद्धाच्या पार्श्वभूमीवर पिंपरीत साठ्याची तपासणी

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : इराण, इस्त्रायल आणि अमेरिका यांच्यात वाढलेल्या तणावाच्या पार्श्वभूमीवर घरगुती गॅसच्या पुरवठ्यावर परिणाम होत असल्याने नागरिकांना अडचणींचा सामना करावा लागत आहे. या परिस्थितीचा आढावा घेण्यासाठी अन्न व नागरी पुरवठा विभागाने पिंपरी-चिंचवड शहरातील गॅस वितरकांकडील साठ्यांची तपासणी करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

नागरिकांकडून अलीकडच्या काळात गॅस सिलिंडर पुरवठ्यात अनियमितता होत असल्याच्या तक्रारी मोठ्या प्रमाणात प्राप्त होत आहेत. अनेक ठिकाणी ग्राहकांना वेळेवर सिलिंडर मिळत नसल्याने त्यांना प्रतीक्षा करावी लागत आहे. काही भागांत गॅस उपलब्ध असूनही वितरणात विलंब होत असल्याची शक्यता व्यक्त करण्यात येत आहे.

या पार्श्वभूमीवर अन्न व नागरी पुरवठा विभागाने विशेष तपासणी मोहीम राबवण्याचा निर्णय घेतला आहे. या मोहिमेदरम्यान शहरातील गॅस वितरकांकडील उपलब्ध साठा, नोंदवही तसेच सिलिंडर वितरणाची संपूर्ण प्रक्रिया तपासण्यात येणार आहे. तपासणीदरम्यान नियमांचे उल्लंघन, साठेबाजी किंवा वितरणात अनियमितता आढळल्यास संबंधित वितरकांवर कठोर कारवाई करण्यात येणार असल्याचे अन्न व नागरी पुरवठा विभागाने स्पष्ट केले आहे.

१ एप्रिलपासून रेशनिंगचे नवे नियम होणार लागू

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पुणे : देशभरातील रेशन कार्डधारकांसाठी महत्त्वाचा निर्णय घेण्यात आला असून १ एप्रिल २०२६ पासून सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेतील काही नियमांमध्ये बदल होणार आहेत. 'वन नेशन वन रेशन कार्ड' योजनेत पारदर्शकता वाढवण्यासाठी केंद्र व राज्य सरकारने अपात्र लाभार्थ्यांची छाननी करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

सरकारकडे गेल्या काही वर्षांत अशा तक्रारी येत होत्या की, आर्थिकदृष्ट्या सक्षम असलेली काही कुटुंबेही स्वस्त धान्य दुकानातून अनुदानित दरातील धान्य घेत आहेत. त्यामुळे खरोखर गरजू असलेल्या लाभार्थ्यांच्या हक्कावर परिणाम होत असल्याचे दिसून आले. हा गैरप्रकार रोखून खऱ्या गरजूंपर्यंत धान्य पोहोचावे, हा या निर्णयामागील मुख्य उद्देश असल्याचे सांगितले जात आहे.

शहरी भागात वार्षिक उत्पन्न तीन लाख रुपयांपेक्षा जास्त आणि ग्रामीण भागात दोन लाख रुपयांपेक्षा जास्त असल्यास संबंधित कुटुंब अपात्र ठरणार आहे. तसेच १०० चौरस मीटरपेक्षा मोठे स्वतःचे पक्के घर किंवा फ्लॅट असल्यासही रेशन कार्ड रद्द होऊ शकते. याशिवाय घरात वातानुकूलित यंत्रणा (एसी), जनरेटर किंवा चारचाकी वाहन असल्यास ते अपात्रतेचे लक्षण मानले जाणार आहे.

वायू प्रदूषण नियंत्रणासाठी कडक उपाययोजना

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवड शहरातील वाढत्या वायू प्रदूषणावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या पर्यावरण विभागाने कठोर उपाययोजना सुरू केल्या आहेत. शहरातील आरएमसी (रेडी मिक्स काँक्रीट) प्लांट, बांधकाम स्थळे तसेच बांधकाम साहित्य साठवणूक ठिकाणी धूळ व वायू प्रदूषण रोखण्यासाठी प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांची काटेकोर अंमलबजावणी करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

महानगरपालिकेने दिलेल्या माहितीनुसार, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने १७ ऑक्टोबर २०२४ रोजी जारी केलेल्या परिपत्रकानुसार आरएमसी प्लांट व बांधकाम स्थळांवर धूळ नियंत्रणासाठी ठरवून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे. मात्र काही ठिकाणी या नियमांचे पालन होत नसल्याचे महापालिकेच्या निदर्शनास आले आहे.

शहरातील वायू गुणवत्ता निर्देशांक मोजणी केंद्रांच्या नोंदीनुसार सध्या पिंपरी-चिंचवडमधील हवेची गुणवत्ता 'मध्यम' या श्रेणीत नोंदवली जात आहे. या पार्श्वभूमीवर सर्व आरएमसी प्लांट धारक, बांधकाम व्यावसायिक तसेच बांधकाम साहित्य पुरवठादारांनी धूळ आणि वायू प्रदूषण नियंत्रणासाठी आवश्यक उपाययोजना तातडीने राबवाव्यात, असे आवाहन महानगरपालिकेने केले आहे.

यासंदर्भात संबंधित आस्थापनांची महानगरपालिकेच्या क्षेत्रीय कार्यालयांमार्फत नियमित तपासणी करण्यात येणार आहे. नियमांचे उल्लंघन आढळल्यास संबंधित आस्थापनांवर कठोर कारवाई केली जाईल. आवश्यक उपाययोजना पूर्ण होईपर्यंत संबंधित आस्थापना बंद ठेवण्यात येतील. तसेच गरज भासल्यास आस्थापना सील करण्याची कारवाईही केली जाईल, असा इशारा पर्यावरण विभागाचे मुख्य अभियंता संजय कुलकर्णी यांनी दिला आहे.

दरम्यान, पर्यावरण संरक्षण अधिनियम १९८६ अंतर्गत महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने २ नोव्हेंबर २०२३ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार, बांधकामस्थळी धूळ रोखण्यासाठी उपाय करणे आधीच बंधनकारक करण्यात आले होते. अहवालानुसार पीएम १० धुलिकणांपैकी सुमारे २३ टक्के प्रदूषण बांधकाम क्षेत्रातून होते, असे नमूद करण्यात आले होते.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस प्रमुख पाहुणे; बांधकाम मंत्री शिवेंद्रसिंहराजे भोसले स्वागताध्यक्ष

अ. भा. मराठी पत्रकार परिषदेचे ४४ वे राष्ट्रीय अधिवेशन १८-१९ एप्रिलला उदगीरमध्ये

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

मुंबई : अखिल भारतीय मराठी पत्रकार परिषदेचे ४४ वे राष्ट्रीय अधिवेशन येत्या १८ व १९ एप्रिल रोजी उदगिर (जि. लातूर) येथे भव्य स्वरूपात आयोजित करण्यात येणार आहे. या अधिवेशनाला मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहणार असून राज्याचे बांधकाम मंत्री शिवेंद्रसिंहराजे भोसले हे अधिवेशनाचे स्वागताध्यक्ष असणार आहेत. परिषदेचे मुख्य विश्वस्त एस. एम. देशमुख आणि अध्यक्ष मिलिंद अष्टिवकर यांनी ही माहिती जाहीर केली.

मराठी पत्रकारांची मातृसंस्था म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या अखिल भारतीय मराठी पत्रकार परिषद या संस्थेला तब्बल ८७ वर्षांची समृद्ध परंपरा लाभली आहे.

दर दोन वर्षांनी राज्यातील विविध भागांत या संस्थेचे राष्ट्रीय अधिवेशन आयोजित केले जाते. यापूर्वी रोहा, पिंपरी-चिंचवड शेगाव आणि नांदेड येथे ही अधिवेशने यशस्वीरीत्या पार पडली आहेत. यंदा लातूर जिल्ह्यातील उदगीर शहराला या अधिवेशनाचे यजमानपद मिळाले असून त्यासाठी जोरदार तयारी सुरू आहे. अधिवेशनाच्या निमित्ताने परिषदेच्या शिष्टमंडळाने स्वागताध्यक्ष शिवेंद्रसिंहराजे भोसले आणि स्थानिक आमदार संजय बनसोडे यांच्या नेतृत्वाखाली मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेतली. या वेळी त्यांना अधिवेशनास प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहण्याची विनंती करण्यात आली.

मुख्यमंत्र्यांनी ही विनंती मान्य करत "मी नक्की येतो," असा शब्द दिल्याची माहिती परिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांनी दिली.

मुख्यमंत्र्यांच्या भेटीस गेलेल्या शिष्टमंडळात विश्वस्त किरण नाईक, शरद पाबळे, सातारा जिल्हाध्यक्ष हरिष पाटणे, लातूर विभागीय सचिव तथा प्रमुख संयोजक सचिन शिवशेट्टे, मुंबई विभागीय सचिव दीपक कईटके मुंबई अध्यक्ष राजा आदाटे आणि संयोजन समितीचे युवराज धोत्रे आदींचा समावेश होता.

यंदाचे अधिवेशन 'हटके' स्वरूपात आयोजित करण्याचा परिषदेचा मानस आहे. देशभरातील नामवंत पत्रकार, संपादक आणि माध्यम क्षेत्रातील मान्यवरांना या सोहळ्यासाठी निमंत्रित केले जाणार आहे. अधिवेशनासाठी सुमारे ३ हजार पत्रकार देशभरातून उदगीर येथे उपस्थित राहतील, असा अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे.

त्यानुसार निवास, भोजन आणि इतर आवश्यक सुविधांची व्यापक तयारी सुरू असल्याची माहिती आयोजकांनी दिली.

दरम्यान, अधिवेशनाच्या कार्यालयाचे उद्घाटनही नुकतेच मुख्य विश्वस्त एस. एम. देशमुख यांच्या हस्ते करण्यात आले. मराठी पत्रकारांसाठी हा सोहळा गौरवाचा क्षण ठरणार असून मोठ्या संख्येने उपस्थित राहण्याचे आवाहन परिषदेचे अध्यक्ष मिलिंद अष्टीवकर, विश्वस्त किरण नाईक, विश्वस्त शरद पाबळे, कार्याध्यक्ष शिवराज काटकर, सरचिटणीस सुरेश नाईकवडे, कोषाध्यक्ष मन्सूरभाई शेख, महिला आघाडी प्रमुख शोभा जयपुरकर, डिजिटल मीडिया परिषदेचे प्रदेशाध्यक्ष अनिल वाघमारे तसेच संयोजन समितीच्या पदाधिकाऱ्यांनी केले आहे.

फॅन्सी नंबर प्लेटविरोधात आक्रमक मोहीम

■ **दैनिक राज्य लोकतंत्र**

पिंपरी : पिंपरी-चिंचवड शहरात वाहनांवर लावल्या जाणाऱ्या फॅन्सी नंबर प्लेटविरोधात वाहतूक पोलिसांनी आक्रमक कारवाई सुरू केली आहे. नियमबाह्य नंबर प्लेट असलेल्या वाहनांवर केवळ दंड आकारण्याऐवजी त्या प्लेट जागेवरच काढून जप्त करण्याची मोहीम हाती घेण्यात आली आहे.

वाहतूक पोलिसांनी शहरातील प्रमुख चौक आणि सिग्नल परिसरात विशेष पथके तैनात केली आहेत. पोलिस कर्मचारी पाना आणि स्क्रू ड्रायव्हरच्या सहाय्याने नियमबाह्य नंबर प्लेट थेट वाहनावरून काढून घेत असल्याचे चित्र अनेक ठिकाणी पाहायला मिळत आहे. अनेक वाहनचालक आरटीओने निश्चित केलेल्या नमुन्याऐवजी वेगवेगळ्या डिझाईनच्या, आकर्षक फॉन्टमधील किंवा आकड्यांचे स्वरूप बदललेल्या नंबर प्लेट बसवतात. अशा नंबर प्लेटमुळे वाहतूक नियमभंगाच्या कारवाईत तसेच अपघात किंवा गुन्ह्यांच्या तपासात अडचणी निर्माण होतात.

पिंपरी, चिंचवड, निगडी, आकुर्डी, सांगवी, वाकड, दापोडी, हिंजवडी, चाकण आणि मोशी परिसरातील प्रमुख चौक व वर्दळीच्या मार्गांवर तपासणी मोहीम सुरू करण्यात आली आहे. नियमबाह्य प्लेट आढळल्यास ती तात्काळ काढून जप्त केली जात असून, संबंधित वाहनचालकावर कारवाई केली जात आहे.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स अॅण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

गावठी दारू भट्टीवर कारवाई

चाकण : खेड तालुक्यातील बहुळ गावच्या हद्दीत गावठी दारू तयार करण्यासाठी ठेवलेले मोठ्या प्रमाणातील रसायन पोलिसांनी नष्ट केले असून याप्रकरणी एका महिलेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, ९ मार्च रोजी सकाळी सुमारे ११.५० वाजण्याच्या सुमारास बहुळ गावच्या पठारे वस्ती येथे ही कारवाई करण्यात आली. पोलिसांना मिळालेल्या माहितीच्या आधारे छापा टाकण्यात आला असता सानिया शुभम राजपूत (रा. बहुळ, ता. खेड, जि. पुणे) हिने गावठी दारू तयार करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात रसायन साठवून ठेवल्याचे आढळून आले. या रसायनाची अंदाजे किंमत १ लाख ४५ हजार रुपये इतकी असल्याचे पोलिसांनी सांगितले. पंचांसमक्ष हे सर्व रसायन आणि टाक्या जागीच नष्ट करण्यात आल्या.

बसच्या धडकेत दुचाकीस्वाराचा मृत्यू

मावळ : तळेगाव एमआयडीसी रोडवरील नवलाख उंब्रे येथे बसच्या धडकेत दुचाकीस्वाराचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली. या प्रकरणी बस चालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, ३ मार्च रोजी रात्री सुमारे ११.३० वाजण्याच्या सुमारास नवलाख उंब्रे गावच्या हद्दीत नॉर्मा कंपनीजवळील तळेगाव एमआयडीसी रोडवर हा अपघात झाला. पुष्पेंद्रकुमार रामसेवक व्यास (वय ४१) हे नवलाख उंब्रे येथून हुंडाई कंपनीत कामासाठी जात होते. ते आपल्या मोटारसायकलवरून नॉर्मा चौकात रस्ता ओलांडत असताना वडगावकडून मंगरूळकडे जाणाऱ्या फोर्स कंपनीच्या बसने त्यांना धडक दिली. बस चालकाने वेगात व निष्काळजीपणे वाहन चालवत दुचाकीला समोरून धडक दिल्याने पुष्पेंद्रकुमार व्यास यांच्या डोक्याला गंभीर दुखापत झाली. त्यांना तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले; मात्र उपचारादरम्यान त्यांचा मृत्यू झाला. अपघातानंतर बस चालक घटनास्थळी न थांबता पसार झाल्याचे फिर्यादी रामसेवक व्यास यांनी दिलेल्या तक्रारीत नमूद केले आहे. या प्रकरणी संबंधित बस चालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिस पुढील तपास करत आहेत.

उपसभापतीपदी ज्योती पारधी बिनविरोध

आंबेगाव पं. स.च्या सभापतीपदी कैलासबुवा काळे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आंबेगाव तालुका पंचायत समितीच्या सभापतीपदी राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे कैलासबुवा काळे तर उपसभापतीपदी ज्योती पारधी यांची बिनविरोध निवड झाली. घोडेगाव येथील पंचायत समिती कार्यालयात निवडणूक निर्णय अधिकारी गोविंद शिंदे यांच्या उपस्थितीत ही निवडणूक पार पडली.

सभापतीपदासाठी कैलासबुवा काळे आणि उपसभापतीपदासाठी ज्योती पारधी यांचे प्रत्येकी एकमेव अर्ज आल्याने दोघांचीही बिनविरोध निवड जाहीर करण्यात आली. पंचायत समिती व जिल्हा परिषद निवडणुकीत राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाने वर्चस्व राखत पंचायत समितीच्या १० पैकी ८ जागांवर आणि जिल्हा परिषदेच्या ५ पैकी ३ जागांवर विजय मिळविला होता.

राज्याचे माजी मंत्री दिलीप वळसे पाटील आणि माजी खासदार शिवाजीराव आढळराव पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली या दोन्ही सदस्यांनी उमेदवारी अर्ज दाखल केले होते. निवडणूक प्रक्रियेत प्रभारी तहसीलदार सचिन वाघ आणि गटविकास अधिकारी प्रमिला वाळूंज सहभागी होते.

कैलासबुवा काळे हे घोडेगाव पंचायत समिती गणातून निवडून आले असून सभापतीपदाचे आरक्षण खुले असल्याने पक्षाने विचारविनिमय करून त्यांना ही संधी दिली. उपसभापतीपदी निवड झालेल्या ज्योती पारधी या शिनोली पंचायत समिती गणातून अनुसूचित जमाती महिला राखीव मतदारसंघातून प्रथमच निवडून आल्या आहेत.

निवडीच्या वेळी पंचायत समिती सदस्य संजय गवारी, उषा कानडे, प्रियांका वाघ, श्वेता ढोबळे, अंकिता वाळूंज, संजय पवळे, शिवाजी निघोट आणि निलेश टेमकर उपस्थित होते. निवडीनंतर सभापती कैलासबुवा काळे आणि उपसभापती ज्योती पारधी यांचा सत्कार माजी मंत्री दिलीप वळसे पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आला.

दरम्यान, पंचायत समिती व जिल्हा परिषदांवर अनेक वर्षे प्रशासक राज असल्यामुळे विकासकामांना गती मिळण्यात अडचणी येत होत्या. आता निवडणुका झाल्यानंतर प्रशासन व लोकप्रतिनिधी यांनी समन्वय साधून विकासकामे वेगाने पूर्ण करावीत, तसेच प्रशासनाने सर्व सदस्यांना सहकार्य करावे, असे आवाहन माजी सहकारमंत्री दिलीप वळसे पाटील यांनी केले.

इंदापूर तालुका खरेदी-विक्री संघाच्या अध्यक्षपदी अमोल भोईटे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

भवानीनगर : इंदापूर तालुका खरेदी-विक्री संघाच्या इतिहासात प्रथमच तालुक्याच्या पश्चिम भागाला अध्यक्षपदाची संधी मिळाली असून सणसर गावचे अमोल भोईटे यांची संघाच्या अध्यक्षपदी निवड करण्यात आली आहे. या निवडीमुळे सणसरसह पश्चिम भागात उत्साहाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

इंदापूर तालुका खरेदी-विक्री संघाच्या अध्यक्षपदाची निवड सोमवारी पार पडली. कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे, माजी मंत्री हर्षवर्धन पाटील आणि जिल्हा बँकेचे संचालक आप्पासाहेब जगदाळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही निवड करण्यात आली.

अमोल भोईटे यांच्या संघटनात्मक कार्याची दखल घेत आप्पासाहेब जगदाळे यांनी त्यांची अध्यक्षपदी निवड केली. त्यामुळे सणसर गावासह तालुक्याच्या पश्चिम भागाला प्रथमच हे पद मिळाले आहे. अमोल भोईटे यांनी विविध सहकारी संस्थांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला असून सणसर ग्रामपंचायत आणि सोसायटीच्या कामकाजातही त्यांनी भूमिका बजावली आहे. तालुक्याच्या पश्चिम भागात त्यांचा चांगला लोकसंपर्क असल्याचे मानले जाते. या निवडीचे स्वागत करत सणसर, भवानीनगर आणि निंबोडी येथे विविध संस्था व ग्रामस्थांच्या वतीने त्यांचा सत्कार करण्यात आला.

श्री पिरसाहेब यात्रा उत्सवाचे वडगावपीर येथे आयोजन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : आंबेगाव तालुक्यातील वडगावपीर येथे हिंदू-मुस्लिम ऐक्याचे प्रतीक मानल्या जाणाऱ्या श्री पिरसाहेब यात्रा उत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे. हा उत्सव बुधवार (११ मार्च) ते शुक्रवार (१३ मार्च) दरम्यान तीन दिवस विविध धार्मिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमांनी साजरा होणार आहे.

यात्रोत्सवाची सुरुवात बुधवार (११ मार्च) रोजी सायंकाळी ६ ते रात्री १० या वेळेत संदल कार्यक्रमाने होणार असून या कार्यक्रमाला मोठ्या संख्येने हिंदू आणि मुस्लिम बांधव उपस्थित राहतात, अशी माहिती हजरत दावल मलिक दर्गा शरीफ ट्रस्टचे हनिफ मुजावर यांनी दिली.

गुरुवार (१२ मार्च) रोजी सकाळी ८ वाजता देवास शेरणी व दंडवत तसेच शेरणी वाटपाचा कार्यक्रम होणार आहे. त्यानंतर सकाळी ७ ते सायंकाळी ७ या वेळेत बैलगाड्यांच्या भव्य शर्यती पार पडणार आहेत. या स्पर्धेसाठी एकूण ३ लाख १० हजार २३१ रुपयांचे बक्षीस ठेवण्यात आले आहे. प्रथम क्रमांकासाठी ७५ हजार ५५५ रुपये, द्वितीय क्रमांकासाठी ६५ हजार ५५५ रुपये, तृतीय क्रमांकासाठी ५५ हजार ५५५ रुपये आणि चतुर्थ क्रमांकासाठी ३५ हजार ५५५ रुपयांचे बक्षीस देण्यात येणार आहे. फायनल फेरीसाठीही स्वतंत्र बक्षिसे ठेवण्यात आली असून 'घाटाचा राजा'साठी भव्य चषक देण्यात येणार आहे. तसेच सलग तीन वर्षे (२०२४ ते २०२६) प्रथम क्रमांक मिळवणाऱ्या बैलगाडीस पाच दुचाकी किंवा रोख ३ लाख ५१ हजार १ रुपयांचे विशेष बक्षीस देण्यात येणार आहे. गुरुवारी रात्री ९ वाजता राष्ट्रपती सुवर्णपदक विजेत्या विठाबाई भाऊ मांग नारायणगावकर यांच्या लोकनाट्य तमाशाचा कार्यक्रम होणार आहे.

शुक्रवार (१३ मार्च) रोजी दुपारी ५ ते ७ या वेळेत विठ्ठल मैदानावर भव्य कुस्त्यांचा जंगी आखाडा भरविण्यात येणार आहे. या कार्यक्रमासाठी विविध क्षेत्रातील मान्यवर उपस्थित राहणार आहेत.

यात्रोत्सवाचे आयोजन समस्त ग्रामस्थ वडगावपीर-मांदळेवाडी, मुंबई, पुणे तसेच शिवछत्रपती ग्रामविकास प्रतिष्ठान आणि विविध मंडळांच्या वतीने करण्यात आले असल्याची माहिती ग्रामस्थांनी प्रसिद्धीपत्रकाद्वारे दिली आहे.

अवसरी-निरगुडसर रस्त्याचे काम संथ

धुळीमुळे वाहनचालक झालेत त्रस्त

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : अवसरी फाटा ते निरगुडसर मार्गावरील रस्त्याचे रुंदीकरण व सिमेंट काँक्रीटीकरणाचे काम संथ गतीने सुरू असल्याने वाहनचालक आणि नागरिक त्रस्त झाले आहेत. ठिकठिकाणी रस्ता खोदून ठेवण्यात आल्यामुळे धुळीचे साम्राज्य पसरले असून प्रवाशांना मोठ्या अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे. या कामाकडे ना ठेकेदार लक्ष देत आहेत ना संबंधित अधिकारी पाहणी करत असल्याची तक्रार नागरिकांनी केली आहे.

अवसरी फाटा ते निरगुडसर, पारगाव मार्गे जांबूत-शिक्रापूर या रस्त्याच्या रुंदीकरण व सिमेंट काँक्रीटीकरणासाठी सुमारे ४१८ कोटी रुपयांचा निधी वर्षभरापूर्वी मंजूर झाला आहे. त्यानंतर अवसरी खुर्द ते निरगुडसर दरम्यान लहान पुलांची कामे पूर्ण करून अवसरी बुद्रुक ते निरगुडसर या टप्प्यात रुंदीकरणाचे काम सुरू करण्यात आले. मात्र गेल्या सहा महिन्यांपासून हे काम अत्यंत संथ गतीने सुरू आहे.

अवसरी बुद्रुक, हिंगेवस्ती, मेंगडेवाडी ते निरगुडसर या मार्गावर अनेक ठिकाणी रस्ता खोदून ठेवण्यात आला आहे. काही ठिकाणी सिमेंट रस्त्याचे एकाच बाजूने काम सुरू असले तरी रुंदीकरणाच्या कामादरम्यान रस्त्यावर पाणी मारले जात नसल्याने मोठ्या प्रमाणात धूळ उडत आहे. त्यामुळे विशेषतः दुचाकीस्वारांना मोठा त्रास सहन करावा लागत असून प्रवासी आणि रस्त्यालगत राहणाऱ्या नागरिकांनाही धुळीमुळे श्वसन व डोळ्यांच्या तक्रारी निर्माण होत असल्याचे सांगितले जात आहे.

रस्त्याच्या कामासाठी मोठा निधी मंजूर असूनही ठेकेदार प्रत्यक्ष पाहणीसाठी येत नसल्याची तक्रार स्थानिकांनी केली आहे. कामाची देखरेख अभियंत्यांकडून केली जात असली तरी नागरिकांच्या तक्रारींकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे वाहनचालकांचे म्हणणे आहे.

दरम्यान, अवसरी खुर्द ते अवसरी बुद्रुक दरम्यान अनेक ठिकाणी गटारांची कामे अर्धवट अवस्थेत सोडून देण्यात आली आहेत. त्यामुळे रस्त्यालगत असलेल्या व्यावसायिकांना तसेच शेतकऱ्यांना मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागत आहे. ग्राहकांची ये-जा कमी झाल्याने काही व्यावसायिकांना आर्थिक फटका बसला असून शेतकऱ्यांना शेतात जाणे व शेतीमाल बाहेर काढणेही कठीण झाले आहे.

अवसरी बुद्रुक येथील मांदळे हॉस्पिटलजवळ पुलासाठी खोदलेला खड्डा सहा महिन्यांपासून अर्धवट अवस्थेत असून त्याचे कामही पूर्ण झालेले नाही. त्यामुळे या ठिकाणी वाहनचालकांची वारंवार अडचण होत आहे.

संबंधित यंत्रणेने तातडीने लक्ष देऊन रस्त्याचे काम पूर्ण करावे तसेच अवसरी फाटा ते अवसरी बुद्रुक दरम्यान पडलेले खड्डे तात्पुरत्या स्वरूपात डांबर टाकून बुजवावेत, अशी मागणी वाहनचालकांकडून करण्यात येत आहे.

संविधान जागर अभियानातर्फे आळंदीत महिला दिन उत्साहात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

आळंदी : आळंदी शहरातील संविधान जागर अभियान, विविध सेवाभावी सामाजिक संस्था आणि भाग्यश्री मंगल कार्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने जागतिक महिला दिन विविध सामाजिक उपक्रमांनी उत्साहात साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमात 'आदर्श सासू-गुणी सून' या अनोख्या उपक्रमासह आळंदी पंचक्रोशीतील विविध क्षेत्रांत कार्यरत कर्तृत्ववान महिलांचा सन्मान करण्यात आला.

भाग्यश्री मंगल कार्यालयात आयोजित कार्यक्रमात महिलांना सन्मानपत्र, श्रीफळ, स्नेहवस्त्र आणि गुलाबपुष्प देऊन गौरविण्यात आले. संविधान जागर अभियानाच्या वतीने तीर्थक्षेत्र आळंदी परिसरात सामाजिक कार्य करणाऱ्या गुणवंत महिलांचा उत्साहात सत्कार करण्यात आला.

यामध्ये नगरसेविका साक्षी कुऱ्हाडे पाटील, डी. वाय. पाटील आळंदी ग्रामीण रुग्णालयाच्या वैद्यकीय अधिकारी डॉ. स्नेहल लोहकरे पाटील, विशेष कार्यकारी अधिकारी अभिलाषा वाघमारे, मुख्याध्यापिका शोभा पवार, माजी मुख्याध्यापिका संगीता वाघमारे, महिला प्रतिनिधी सविता कुटे, कीर्ती घुंडरे पाटील, सुवर्णा काळे यांच्यासह अनेक मान्यवर महिलांचा सन्मान करण्यात आला. तसेच 'उत्सव नात्यांचा' या उपक्रमांतर्गत आदर्श सासू आणि गुणी सून यांचाही विशेष सत्कार करण्यात आला.

कार्यक्रमाची सुरुवात श्रींच्या प्रतिमा पूजन आणि श्री विठ्ठल-रुक्मिणी पूजनाने झाली. यावेळी डॉ. स्नेहल लोहकरे पाटील यांनी महिलांना आरोग्य विषयक मार्गदर्शन केले. त्यानंतर रंगपंचमीच्या निमित्ताने महिलांनी एकमेकींना गुलाल लावून 'रंगोत्सव' साजरा केला. कार्यक्रमात महिलांसाठी हळदीकुंकू, प्रश्नमंजुषा आणि संवाद यांसारखे विविध उपक्रमही पार पडले. कार्यक्रमाच्या आयोजनासाठी संविधान जागर अभियानाचे सदस्य अर्जुन मेदनकर यांनी विशेष परिश्रम घेतले. या प्रसंगी अर्जुन मेदनकर, रामदास दाभाडे, बाबासाहेब भंडारी, कैवल्य टोपे, संकेत वाघमारे, धीरज कांबळे, विलास वाघमारे, गौतम पाटोळे, श्रुतिका मेदनकर आदी उपस्थित होते.

वळती येथे जागतिक महिला दिन उत्साहात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यातील वळती येथे जागतिक महिला दिन उत्साहात साजरा करण्यात आला. पुणे जिल्हा परिषद, ग्रामपंचायत वळती आणि 'उमेद' यांच्या संयुक्त विद्यमाने महिला सभा तसेच हळदीकुंकू समारंभाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाला गावातील सुमारे २०० हून अधिक महिलांची उत्स्फूर्त उपस्थिती लाभली.

कार्यक्रमात महाराष्ट्र राज्य प्रवीण प्रशिक्षक महासंघाचे जिल्हाध्यक्ष प्रा. वामन बाजारे यांनी महिलांना मार्गदर्शन केले. आपल्या भाषणात त्यांनी महिला सक्षमीकरण, महिलांचे आरोग्य आणि कुटुंब व समाजातील महिलांची भूमिका या विषयांवर सविस्तर विचार मांडले. महिलांनी आत्मविश्वासाने पुढे येत शिक्षण, आरोग्य आणि स्वावलंबनाकडे विशेष लक्ष द्यावे, असे आवाहन त्यांनी केले.

यावेळी जिल्हा परिषद सदस्या प्रीती थोरात, पंचायत समिती सदस्या प्रियंका वाघ, सरपंच आनंद वाव्हळ, उपसरपंच तेजस भोर, ग्रामपंचायत सदस्य योगिता लोंढे, पुष्पा लोखंडे, अमृता भोर, गोविंद गांजवे, ग्रामसेविका ज्योती वेताळ, पोलीस पाटील प्रकाश लोंढे तसेच विविध संस्थांचे पदाधिकारी आणि गावातील महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होत्या.

या कार्यक्रमात ग्रामपंचायत वळतीच्या वतीने उपस्थित प्रत्येक महिलेला कापडी पिशवी आणि प्लास्टिक पिशवी देण्यात आली. कचऱ्याचे योग्य प्रकारे वर्गीकरण करून जास्तीत जास्त कचरा संकलन करणाऱ्या पहिल्या पाच महिलांना पैठणी साडी भेट देण्यात येणार असल्याची माहिती सरपंच आनंद वाव्हळ यांनी दिली.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ग्रामसेविका ज्योती वेताळ यांनी केले. तसेच प्रीती थोरात आणि प्रियंका वाघ यांनी महिला दिनाच्या शुभेच्छा देत महिलांनी सामाजिक व आर्थिक क्षेत्रात अधिक सक्रिय भूमिका घ्यावी, असे आवाहन केले. कार्यक्रमाच्या शेवटी सरपंच आनंद वाव्हळ यांनी उपस्थितांचे आभार मानले.

कायद्यांची कडक अंमलबजावणी होणे अत्यंत आवश्यक

स्त्री भ्रूणहत्या रोखण्यासाठी कठोर उपाय हवेत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

ओतूर : स्त्री भ्रूणहत्या थांबवण्यासाठी केवळ जनजागृती पुरेशी नसून संबंधित कायद्यांची कडक अंमलबजावणी होणे अत्यंत आवश्यक आहे, असे प्रतिपादन ज्येष्ठ समाजसेविका व युनेस्कोचा जागतिक पुरस्कार प्राप्त वर्षाताई देशपांडे यांनी केले.

स्व. वैभवदादा विजयराव देशमुख प्रतिष्ठान, ओतूर यांच्या वतीने जागतिक महिला दिनानिमित्त कर्तृत्ववान महिलांचा सन्मान सोहळा आयोजित करण्यात आला होता. या कार्यक्रमात प्रमुख पाहुण्या म्हणून त्या बोलत होत्या. महिलांच्या सुरक्षेचा प्रश्न अत्यंत गंभीर असल्याचे सांगताना त्यांनी या विषयावर केवळ भाषण न करता गरज पडल्यास रस्त्यावर उतरून लढा देण्याची तयारी असल्याचेही स्पष्ट केले.

मुलींची घटती संख्या चिंतेची बाब असल्याचे नमूद करत भविष्यात शिवजन्मभूमीतून गर्भातील एकही कळी खुडली जाणार नाही, अशी हमी समाजाने द्यावी, असे आवाहन त्यांनी केले. मुलींच्या शिक्षण आणि आरोग्याच्या प्रश्नांवर सर्वांनी एकत्रितपणे काम करण्याची गरज असल्याचे त्यांनी सांगितले. तसेच एकही मुलगी शिक्षणाच्या प्रवाहातून बाहेर जाणार नाही, यासाठी प्रयत्न करण्याचे आवाहनही त्यांनी केले. स्त्री-पुरुष समानता केवळ कागदावर न राहता महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने संधी देणे आवश्यक असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

या कार्यक्रमात ओतूर परिसरातील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा उत्तीर्ण होऊन विविध प्रशासकीय सेवांमध्ये कार्यरत असलेल्या महिलांचा 'शिवजन्मभूमीची शिवकन्या' पुरस्कार देऊन सन्मान करण्यात आला. यामध्ये एक्साईज सब-इन्स्पेक्टर प्रियांका पानसरे, सहाय्यक राज्यकर आयुक्त मीनल पोटे, राज्य निबंधक बार्टी इंदिरा अस्वार डावरे, वन परिक्षेत्र अधिकारी स्वाती डुंबरे, कृषी उपसंचालक ऋतुजा डुंबरे, भूमी अभिलेख विभाग नाशिक येथील भूकरमापक निकिता घोलप यांचा समावेश होता. तसेच शिवजन्मभूमीतील पहिली आंतरराष्ट्रीय वैमानिक कॅप्टन अक्षता डुंबरे आणि दहा हजार बाळंतपण करणाऱ्या आदर्श सुईन शांताबाई जाधव यांचाही विशेष सन्मान करण्यात आला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन भाऊसाहेब खाडे आणि शोभाताई तांबे यांनी केले.

पिंपळगाव खडकी येथे दोन दिवसांत दुसरा बिबट्या जेरबंद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आंबेगाव तालुक्यातील पिंपळगाव खडकी गावच्या लिंबाचामळा परिसरात वनविभागाने लावलेल्या पिंजऱ्यात दोन दिवसांत दुसरा बिबट्या जेरबंद झाला आहे. या भागात अजून दोन बिबट्यांचा वावर असल्याची शक्यता व्यक्त होत असल्याने ग्रामस्थांमध्ये भीतीचे वातावरण आहे.

यापूर्वी एक बिबट्या पकडल्यानंतरही परिसरात बिबट्यांचा वावर सुरू असल्याची माहिती मिळाल्याने वनविभागाने त्याच ठिकाणी पुन्हा पिंजरा लावला होता. पिंपळगाव खडकी गावच्या हद्दीत असलेल्या लिंबाचामळा येथे एकाच वेळी चार बिबटे फिरताना योगेश बांगर यांनी पाहिले होते. त्यांनी याबाबत वनविभागाला माहिती दिल्यानंतर मंचर वनपरिक्षेत्र अधिकारी विकास भोसले यांनी तातडीने पिंजरा लावण्याचे आदेश दिले. त्याअनुसार सोमवारी बबन अहिलू बांगर यांच्या शेतात पिंजरा लावण्यात आला होता.

बुधवारी रात्री त्या पिंजऱ्यात एक बिबट्या जेरबंद झाला होता. त्यानंतर त्याच ठिकाणी लावलेल्या पिंजऱ्यात शनिवारी सकाळी दुसरा बिबट्या अडकला असल्याची माहिती वनविभागाने दिली. पकडलेला बिबट्या मादी असून त्याचे वय अंदाजे साडेतीन वर्षे असल्याचे सांगण्यात आले. वैद्यकीय तपासणीनंतर या बिबट्याला माणिकडोह येथील बिबट निवारा केंद्रात सोडण्यात येणार आहे.

सारांश वृत्त

अंमली पदार्थ विरोधी मोहीम

शिमला: हिमाचल प्रदेश पोलिसांनी सांगितले की त्यांनी ड्रग्ज विरोधी मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात १.२२ किलो चरस आणि ७ ग्रॅम चित्ता सह आठ जणांना अटक केली आहे. राज्यभरात २४ तासांची विशेष मोहीम राबवण्यात आली ज्यामध्ये पोलिस आणि विशेष कार्य दलाने संयुक्तपणे १७६ ठिकाणी नाके उभारले, असे एका अधिकृत निवेदनात म्हटले आहे. गुप्तचर माहिती आणि आंतरजिल्हा समन्वयाच्या आधारे ही कारवाई समन्वित पद्धतीने पार पाडण्यात आली.

आंध्रातील २ हजार जणांना बाहेर काढले

अमरावती : एपीएनआरटीएसचे अध्यक्ष रवी कुमार पी वेमुरू यांनी मंगळवारी सांगितले की, पश्चिम आशियातील पर्यटन व्हिसावर असलेले सुमारे २००० ट्रान्झिट प्रवासी आणि तेलुगू लोक घरी परतले आहेत. आंध्र प्रदेश अनिवासी तेलुगु सोसायटी (एपीएनआरटीएस) चे अध्यक्ष म्हणाले की सरकारने त्यापैकी काहींना बाहेर काढले तर काहींनी घरी परतण्यासाठी विमानांचा वापर केला. "बरेच ट्रान्झिट प्रवासी आणि अभ्यागत व्हिसावर तिथे असलेले लोक आधीच परत आले आहेत. कदाचित काही हजार. सरकारने त्यापैकी काहींना आणले आणि बरेच लोक परत आले," असे वेमुरू यांनी सांगितले.

हत्तीच्या हल्ल्यात मुलीचा मृत्यू

रांची : झारखंडमधील गुमला जिल्ह्यात एका जंगली हत्तीने घराची भिंत कोसळल्याने पाच महिन्यांच्या आदिवासी मुलीचा मृत्यू झाला आणि तिची आई जखमी झाली, असे पोलिसांनी मंगळवारी सांगितले. सोमवारी रात्री सरगाव पंचायतीतील पत्राटोली गावात ही घटना घडली, जेव्हा एक जंगली हत्ती चंदन ओरांवच्या घरावर आला आणि मातीची भिंत ढकलून त्याच्या पाच महिन्यांच्या मुलीचा मृत्यू झाला, असे त्यांनी सांगितले. करंज पोलिस ठाण्याचे प्रभारी अधिकारी करण टुडू म्हणाले, "सोमवारी रात्री जंगली हत्तीने केलेल्या हल्ल्यात पाच महिन्यांच्या मुलीचा जागीच मृत्यू झाला आणि तिची आई सुषमा ओरांव जखमी झाली."

भारत सध्या सुरक्षित, आयएमडीची नजर

काळ्या पावसाचे विषारी ढग चिंता वाढवणार ?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियातील तणावाच्या पार्श्वभूमीवर तयार झालेल्या 'काळ्या पावसाच्या' विषारी ढगांबाबत चर्चा सुरू असताना भारतीय हवामान विभाग परिस्थितीवर बारकाईने लक्ष ठेवून आहे. सध्याच्या वाऱ्याच्या दिशेमुळे भारतावर तातडीचा परिणाम होण्याची शक्यता नसल्याचे तज्ज्ञांनी सांगितले आहे.

८ मार्चच्या रात्री अमेरिका आणि इस्रायलने इराणची राजधानी तेहरान येथील इंधन डेपोवर हल्ला केल्याची घटना घडली. या हल्ल्यानंतर शहरात मोठ्या प्रमाणात धूर पसरला. ९ मार्चच्या सकाळपर्यंत तेहरानमध्ये तेलासारखा पाऊस पडल्याच्या आणि रस्त्यालगतच्या गटारांमधून ज्वाला उसळल्याच्या घटना नोंदवल्या गेल्या.

या घटनेमुळे परिसरातील हवेचे प्रदूषण वाढल्याची माहिती समोर आली.

काही हवामान तज्ज्ञांनी या धुराच्या ढगामुळे आम्लयुक्त पावसाची शक्यता व्यक्त केली आहे. हा ढग ईशान्येकडे सरकत आशियातील काही भागांवर परिणाम करू शकतो, अशीही शक्यता व्यक्त केली जात आहे. दरम्यान, ९ मार्चपासून जम्मू-काश्मीर आणि हिमाचल प्रदेशच्या वरच्या हिमालयीन भागात पश्चिमी विक्षोभ सक्रिय होण्याची शक्यता असून पंजाब, हरियाणा आणि उत्तराखंडच्या काही भागात ढगाळ वातावरण राहू शकते.

भारतीय हवामान विभागाने अधिकृत प्रतिक्रिया दिलेली नसली तरी अनौपचारिक माहितीप्रमाणे वाऱ्याच्या हालचालींचे निरीक्षण करण्यासाठी शास्त्रज्ञांची एक विशेष टीम तयार करण्यात आली आहे. सध्याच्या मॉडेल्सनुसार हा विषारी ढग भारतापासून दूर जाण्याची शक्यता अधिक असल्याचे तज्ज्ञांचे मत आहे.

राष्ट्रीय महासागरीय आणि वातावरणीय प्रशासनाच्या विश्लेषणानुसार हा हवेचा प्रवाह तुर्कमेनिस्तान आणि अफगाणिस्तानच्या दिशेने सरकण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे त्या भागात दूषित पर्जन्यवृष्टी होऊ शकते. मॉडेलमध्ये दाखवलेले तीन संभाव्य मार्ग भारतापासून दूर जात असल्याचेही सांगितले जाते. त्यापैकी दोन मार्ग चीन आणि रशियामार्गे दक्षिण चीन समुद्राकडे जातात, तर तिसरा मार्ग रशियातून आर्क्टिकच्या दिशेने वळतो.

तज्ज्ञांच्या मते, तेल डेपोवर हल्ला होण्यापूर्वीच पश्चिमी विक्षोभ इराणवरून पुढे गेला होता. त्यामुळे या घटनेचा भारतावर होणारा परिणाम अत्यल्प असण्याची शक्यता आहे. सध्या पश्चिमी विक्षोभाशी संबंधित वारे भारतीय हिमालयाकडे येणारे विषारी ढग दूर ढकलण्यास मदत करत असल्याचेही शास्त्रज्ञांनी सांगितले.

दरम्यान, इराण आणि बहरीनमध्ये तेल तसेच क्षारीकरण प्रकल्पांवर हल्ल्यांच्या घटना घडल्याची माहिती समोर आली आहे. अमेरिकेने इराणमधील एका क्षारीकरण प्रकल्पावर हल्ला केल्यानंतर इराणने बहरीनमधील क्षारीकरण सुविधेला लक्ष्य केल्याचे वृत्त आहे. आखाती देशांसाठी या सुविधा पिण्याच्या पाण्याचा महत्त्वाचा स्रोत मानल्या जातात.

पात्र मतदारांचे नाव वगळले जाणार नाही: ज्ञानेश कुमार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

कोलकाता : पश्चिम बंगालमध्ये मतदार यादीतून कोणत्याही पात्र मतदाराचे नाव वगळले जाणार नाही, असे स्पष्ट करत मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांनी आगामी विधानसभा निवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर मुक्त, निष्पक्ष आणि शांततापूर्ण मतदान प्रक्रिया सुनिश्चित करण्यावर निवडणूक आयोगाचे लक्ष असल्याचे सांगितले.

राजकीय पक्षांचे प्रतिनिधी आणि वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकाऱ्यांसोबत बैठका घेतल्यानंतर कोलकाता येथे आयोजित पत्रकार परिषदेत ते बोलत होते. पश्चिम बंगालमधील नागरिकांनी नेहमीच शांततापूर्ण आणि सहभागी लोकशाहीवर विश्वास ठेवला असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

"राज्यात मुक्त, निष्पक्ष आणि शांततापूर्ण निवडणुका होणे हेच आमचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. प्रत्येक पात्र मतदाराला मतदानाची संधी मिळाली पाहिजे," असे ते म्हणाले. तसेच कोणत्याही पात्र मतदाराचे नाव मतदार यादीतून वगळले जाणार नसल्याचीही त्यांनी खात्री दिली.

मतदार यादीच्या सध्या सुरू असलेल्या विशेष सघन पुनरावलोकन (एसआयआर) प्रक्रियेबाबत बोलताना त्यांनी सांगितले की ही प्रक्रिया देशभरात संवैधानिक नियमांनुसार राबवली जात आहे.

मतदार यादी शुद्ध ठेवणे आणि पात्र मतदारांची नावे यादीत राहतील याची खात्री करणे हा या प्रक्रियेचा मुख्य उद्देश असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

या प्रक्रियेदरम्यान सादर झालेल्या माहितीचे विश्लेषण करताना सुमारे ४ ते ५ टक्के मतदार २००२ च्या मतदार यादीशी स्वतःचे मॅपिंग करू शकले नाहीत. अशा मतदारांना 'अनमॅप्ड इलेक्टर' म्हणून वर्गीकृत करण्यात आल्याची माहितीही त्यांनी दिली.

विशेष सघन पुनरावलोकन प्रक्रियेत केवळ पश्चिम बंगालसाठी वेगळे निकष लावले गेले असल्याच्या आरोपांचे खंडन करत त्यांनी सांगितले की हीच पद्धत देशातील इतर १२ राज्यांमध्येही लागू करण्यात आली आहे.

एनसीईआरटीने मागितली बिनशर्त माफी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषद (एनसीईआरटी) ने इयत्ता आठवीच्या सामाजिक शास्त्राच्या पाठ्यपुस्तकात न्यायालयीन भ्रष्टाचारावरील प्रकरणाचा समावेश झाल्यामुळे निर्माण झालेल्या वादानंतर बिनशर्त माफी मागितली असून संबंधित पुस्तक पूर्णपणे मागे घेतल्याची घोषणा केली आहे.

"एक्सप्लोरिंग सोसायटी : इंडिया अँड बियॉन्ड (इयत्ता ८ वी, भाग २)" या पुस्तकात "आपल्या समाजात न्यायव्यवस्थेची भूमिका" या शीर्षकाखालील प्रकरणात न्यायालयीन भ्रष्टाचार, खटल्यांचा प्रचंड प्रलंबित भाग आणि न्यायाधीशांची अपुरी संख्या यांसारख्या मुद्द्यांचा न्यायव्यवस्थेसमोरील आव्हान म्हणून उल्लेख करण्यात आला होता. या मजकुरावरून मोठा वाद निर्माण झाला. एनसीईआरटीने प्रसिद्ध केलेल्या निवेदनात परिषदेचे संचालक आणि सदस्यांनी "बिनशर्त आणि कोणतीही अट नसलेली माफी" मागितल्याचे सांगितले. तसेच हे पाठ्यपुस्तक पूर्णपणे मागे घेण्यात आले आहे.

ज्येष्ठ वकील कपिल सिब्बल आणि अभिषेक सिंघवी यांनी हा मुद्दा तातडीने सुनावणीसाठी उपस्थित केल्यानंतर प्रकरण सर्वोच्च न्यायालयात पोहोचले. सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्या अध्यक्षतेखालील तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने या प्रकरणाची स्वतःहून दखल घेतली. या खंडपीठात न्यायमूर्ती जयमाल्या बागची आणि न्यायमूर्ती विपुल एम. पंचोली यांचा समावेश होता.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांनी "पृथ्वीवरील कोणालाही न्यायव्यवस्थेची बदनामी करण्याची आणि तिच्या अखंडतेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करण्याची परवानगी दिली जाणार नाही," असे स्पष्ट केले. सर्वोच्च न्यायालयाने संबंधित पाठ्यपुस्तकाच्या पुढील प्रकाशन, पुनर्मुद्रण किंवा डिजिटल प्रसारणावर पूर्ण बंदी घातली.

समान नागरी हा महिलांना समान हक्क देण्याचा मार्ग

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : देशातील सर्व महिलांना समान हक्क मिळवून देण्यासाठी संपूर्ण भारतात समान नागरी संहिता लागू करणे हा एकमेव मार्ग असल्याचे निरीक्षण सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी नोंदवले. मुस्लिम वैयक्तिक कायद्यातील वारसा हक्काबाबत दाखल याचिकांवरील सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने ही टिप्पणी केली.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत तसेच न्यायमूर्ती आर. महादेवन आणि जयमाल्या बागची यांच्या खंडपीठासमोर या याचिकांवर सुनावणी झाली. मुस्लिम वैयक्तिक कायदा (शरियत) अंतर्गत वारसा हक्कांमध्ये महिलांवर अन्याय होत असल्याचा आरोप याचिकांमध्ये करण्यात आला आहे.

सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने म्हटले की मुस्लिम समाजातील मोठा वर्ग समान वारसा हक्कांपासून वंचित आहे हे खरे असले, तरी शरिया कायद्यातील वारसा तरतुदी रद्द केल्यास त्या जागी कोणता कायदा लागू होणार, हा महत्त्वाचा प्रश्न आहे. या प्रश्नाचे उत्तर म्हणजे समान नागरी संहिता असल्याचे न्यायालयाने नमूद केले. याचिकाकर्त्यांच्या वतीने बाजू मांडताना अधिवक्ता प्रशांत भूषण यांनी वारसा हक्कासंबंधी वैयक्तिक कायदे संविधानाच्या अनुच्छेद २५ अंतर्गत संरक्षित होत नाहीत, असा युक्तिवाद केला. वारसा हक्क हा नागरी अधिकार असून तो धार्मिक प्रथांमध्ये मोडत नाही, असे त्यांनी न्यायालयास सांगितले. तसेच शायरा बानो प्रकरण नंतर मुस्लिम महिलांना पुरुषांपेक्षा कमी हक्क असण्याची परिस्थिती देशात राहू शकत नाही, असेही भूषण यांनी नमूद केले.

दरम्यान, न्यायालयाने विविध समाजांमध्ये, विशेषतः आदिवासी समुदायांमध्येही अनेक विषमता असल्याचे सांगत अशा प्रश्नांवर थेट सर्वोच्च न्यायालय हस्तक्षेप करू शकते का, असा प्रश्न उपस्थित केला. सुनावणीदरम्यान न्यायमूर्ती जयमाल्या बागची यांनी 'एका पुरुषासाठी एक पत्नी' हा नियम सर्व समुदायांना समानरीत्या लागू होत नाही, असे निरीक्षण नोंदवले. मात्र त्यामुळे सर्व विवाहांना असंवैधानिक ठरवता येणार नाही आणि अशा विषयांवर विधिमंडळाने कायदे करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

न्यायालयाने याचिकाकर्त्यांना शरिया वारसा तरतुदी रद्द झाल्यास त्याऐवजी कोणती व्यवस्था असावी, याबाबत सूचना याचिकेत समाविष्ट करण्यास सांगितले. यासाठी याचिकेत सुधारणा करण्यास प्रशांत भूषण यांनी सहमती दर्शविली असून खंडपीठाने पुढील सुनावणी पुढील तारखेपर्यंत तहकूब केली.

मेघालय येथे निवडणुकीवरून हिंसाचार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

गुवाहाटी : मेघालयातील पश्चिम गारो हिल्स जिल्ह्यात गारो हिल्स स्वायत्त जिल्हा परिषद (जीएचएडीसी) निवडणुकीत गैर-आदिवासींना सहभागी होण्यास मनाई करणाऱ्या अधिसूचनेवरून सोमवारी रात्री हिंसाचार उसळला. या घटनेत दोन जणांचा मृत्यू झाला असून जिल्ह्यात तणावपूर्ण परिस्थिती निर्माण झाली आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, चिबिनांग परिसरात संध्याकाळनंतर आदिवासी आणि बिगर आदिवासी गटांमध्ये संघर्ष सुरू झाला. या हिंसाचारात अनेक दुकानांची तोडफोड करण्यात आली तसेच काही दुकानांना आग लावण्यात आली. परिस्थिती नियंत्रणात आणण्यासाठी पोलिसांना गोळीबार करावा लागल्याची माहिती प्रशासनाने दिली.

घटनेनंतर जिल्ह्यात तणाव वाढल्याने प्रशासनाने सोमवारी संध्याकाळपासून मोबाईल इंटरनेट सेवा बंद केली आणि कर्फ्यू लागू केला. मात्र, काही निदर्शकांनी संचारबंदीचे उल्लंघन करून रस्त्यावर उतरल्याने परिस्थिती अधिक चिघळली. पश्चिम गारो हिल्सचे जिल्हाधिकारी विभोर अग्रवाल यांनी सांगितले की, जिल्ह्यात अद्यापही परिस्थिती तणावपूर्ण आहे. परिस्थिती नियंत्रणात ठेवण्यासाठी अतिरिक्त सुरक्षा दल पाचारण करण्यात आले असून लष्करासह सीआरपीएफसारखी निमलष्करी पथके तैनात करण्यात येत आहेत. तसेच लष्कराकडून ध्वज मार्च काढला जाणार असल्याची माहिती त्यांनी दिली.

दरम्यान, तुरा येथे जिल्हा मुख्यालयात विविध समुदायांच्या नेत्यांसोबत शांतता समितीची बैठक घेण्यात आली असून परिस्थिती सामान्य करण्यासाठी प्रशासन विविध उपाययोजना करत असल्याचे त्यांनी सांगितले.

पश्चिम बंगाल सरकारची कानउघाडणी

सर्वोच्च न्यायालयात तीव्र शब्दयुद्ध

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम बंगालमधील विशेष सघन पुनरावलोकन (एसआयआर) प्रक्रियेशी संबंधित प्रकरणाच्या सुनावणीदरम्यान मंगळवारी सर्वोच्च न्यायालयात तीव्र शब्दयुद्ध पाहायला मिळाले. भारताचे सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांनी राज्य सरकारचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या वरिष्ठ वकील मनेका गुरुस्वामी यांच्यावर नाराजी व्यक्त केली.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्या अध्यक्षतेखालील खंडपीठासमोर पश्चिम बंगालच्या २८ फेब्रुवारी रोजी प्रसिद्ध झालेल्या अंतिम मतदार यादीतून काही नावे वगळण्यात आल्याबाबत दाखल याचिकेवर सुनावणी सुरू होती.

याचिकाकर्त्याने दावा केला होता की त्यांचे नाव एसआयआरपूर्वीच्या मतदार यादीत होते आणि त्यांनी आवश्यक सर्व कागदपत्रे सादर केली होती. मात्र ती कागदपत्रे स्वीकारली न गेल्याने त्यांचे नाव यादीतून वगळण्यात आल्याचा आरोप करण्यात आला आहे.

सुनावणीदरम्यान गुरुस्वामी यांनी सांगितले की सुमारे सात लाख दाव्यांवर न्यायिक अधिकाऱ्यांनी निर्णय घेतला असून सुमारे सहा लाख तीस हजार प्रकरणांवर निर्णय होत आहेत, तर पाच लाख सत्तर हजार प्रकरणे अद्याप प्रलंबित आहेत. यावर सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांनी तीव्र प्रतिक्रिया देत, "न्यायिक अधिकाऱ्यांची नियुक्ती झाल्यानंतर तुम्ही पळ काढाल, हे आम्हाला माहीत होते. अशी याचिका दाखल करण्याचे धाडस कसे केले? न्यायिक अधिकाऱ्यांवर प्रश्न उपस्थित करण्याची परवानगी कोणालाही दिली जाणार नाही," असे स्पष्ट केले.

गुरुस्वामी यांनी यावर उत्तर देताना आपण न्यायिक अधिकाऱ्यांवर प्रश्न उपस्थित करत नसल्याचे सांगितले. मात्र सरन्यायाधीशांनी "भारताचे सरन्यायाधीश म्हणून मी हे सहन करणार नाही," असे ठामपणे नमूद केले. सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने असेही स्पष्ट केले की एसआयआर प्रक्रियेचा उद्देश सर्व पात्र मतदारांची नावे मतदार यादीत ठेवणे आणि अपात्र व्यक्तींना वगळणे हा आहे. जर मतदानाच्या आदल्या दिवशी एखाद्या मतदाराबाबतचा संभ्रम दूर झाला, तर त्याला मतदान करता येईल, असेही न्यायालयाने सांगितले.

दरम्यान, वरिष्ठ वकील कल्याण बॅनर्जी यांनी पूरक मतदार यादी जाहीर करण्याची शक्यता व्यक्त केली. यावर खंडपीठातील न्यायमूर्ती जयमाल्या बागची यांनी सांगितले की, परिस्थितीचा आढावा घेऊन पुढील निर्णय घेतला जाईल.

क्यूआर कोडवरून गोंधळ; सीबीएसईचे स्पष्टीकरण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : बारावीच्या गणिताच्या प्रश्नपत्रिकेतील क्यूआर कोड स्कॅन केल्यावर इंग्रजी गायकाच्या गाण्याचा व्हिडिओ उघडत असल्याचा प्रकार समोर आल्यानंतर निर्माण झालेल्या वादावर केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाने (सीबीएसई) मंगळवारी स्पष्टीकरण दिले. प्रश्नपत्रिका पूर्णपणे खरी असून परीक्षेच्या सुरक्षेशी कोणतीही तडजोड झालेली नसल्याचे मंडळाने स्पष्ट केले.

सोमवारी झालेल्या बारावीच्या गणिताच्या परीक्षेतील प्रश्नपत्रिकेवर छापलेला क्यूआर कोड स्कॅन केल्यावर काही विद्यार्थ्यांना युट्यूबवरील इंग्रजी गायक रिक ॲस्टली यांच्या "नेव्हर गॉना गिव्ह यू अप" या गाण्याचा व्हिडिओ दिसत असल्याचे सोशल मीडियावर व्हायरल झाले. हा प्रकार 'रिकरोल' म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या लोकप्रिय इंटरनेट प्रँकसारखा असल्याचेही काही विद्यार्थ्यांनी सांगितले. त्यामुळे प्रश्नपत्रिकेच्या सत्यतेबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये आणि पालकांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला. या प्रकरणावर स्पष्टीकरण देताना सीबीएसईने प्रसिद्धीपत्रकात म्हटले आहे की, संबंधित प्रश्नपत्रिका अधिकृत असून परीक्षेच्या सुरक्षिततेवर कोणताही परिणाम झालेला नाही. प्रश्नपत्रिकेवरील क्यूआर कोड हा सुरक्षा यंत्रणेचा भाग असून कोणतीही गळती झाल्यास प्रश्नपत्रिकेची सत्यता पडताळण्यासाठी त्याचा उपयोग केला जातो. भविष्यात अशा प्रकारचा गोंधळ होऊ नये यासाठी आवश्यक पावले उचलली जात असल्याचेही मंडळाने सांगितले.

बारावीच्या गणिताच्या परीक्षेबाबत विद्यार्थ्यांनी मिश्र प्रतिक्रिया दिल्या. अनेक विद्यार्थ्यांनी प्रश्नपत्रिका अभ्यासक्रमानुसार आणि सरासरी असल्याचे सांगितले; मात्र केस स्टडी प्रकारातील प्रश्नांमुळे काहींना अडचण आली.

तज्ज्ञांच्या मते, प्रश्नपत्रिकेची पातळी एकूण सरासरी होती. बहुपर्यायी प्रश्न तुलनेने सोपे होते, परंतु काही विद्यार्थ्यांना केस स्टडी प्रश्न सोडवताना वेळ लागला. काही परीक्षा केंद्रांवर विद्यार्थ्यांना वेळेचे व्यवस्थापन करणे कठीण गेले. काही ठिकाणी विद्यार्थ्यांनी कठीण प्रश्नांवर अधिक वेळ गेल्याने इतर प्रश्नांसाठी वेळ कमी पडल्याची तक्रार केली.

पाकिस्तानच्या हवाई हल्ल्यांचा निषेध

नवी दिल्ली : भारताने पाकिस्तानने अफगाणिस्तानवर केलेल्या हवाई हल्ल्यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे उल्लंघन म्हणून निषेध केला आहे आणि रमजान दरम्यान नागरिकांचा बळी घेणाऱ्या हल्ल्यांमध्ये इस्लामिक एकतेचे आवाहन करणे ढोंगी असल्याचे म्हटले आहे. अफगाणिस्तानातील परिस्थितीवर बोलताना, संयुक्त राष्ट्रांमधील भारताचे प्रतिनिधी राजदूत हरीश पार्वतनेनी यांनी संयुक्त राष्ट्रांच्या महासचिवांच्या आवाहनाला नवी दिल्लीचा पाठिंबा असल्याचा पुनरुच्चार केला.

लोकसभा अध्यक्ष पक्षपाती

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : लोकसभा अध्यक्ष ओम बिर्ला यांना पदावरून हटवण्याच्या ठरावावर मंगळवारी लोकसभेत चर्चा सुरू झाली. काँग्रेस खासदार गौरव गोगोई यांनी चर्चा सुरू करताना अध्यक्षांवर पक्षपातीपणाचा आरोप केला आणि "संविधान वाचवण्यासाठी" विरोधकांना हा ठराव आणावा लागल्याचे सांगितले.

गोगोई यांनी दावा केला की संसदेतील वातावरण असे झाले आहे की विरोधी पक्षांना आपले मत मांडण्याची संधी मिळत नाही. फेब्रुवारीमध्ये राष्ट्रपतींच्या अभिभाषणावरील आभार प्रस्तावावर चर्चा सुरू असताना विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांना बोलू दिले गेले नाही आणि त्यांना वारंवार व्यत्यय आणण्यात आला, असा आरोप त्यांनी केला.

त्यांनी सांगितले की विरोधी पक्षनेत्यांना सुमारे वीस वेळा अडवण्यात आले आणि त्यांना महत्त्वाचे मुद्दे मांडण्याची संधी दिली गेली नाही. राहुल गांधी यांना माजी लष्करप्रमुख मनोज मुकुंद नरवणे यांच्या अप्रकाशित पुस्तकातील काही विधानांबाबत बोलायचे होते, असा उल्लेखही गोगोई यांनी केला.

दरम्यान, अध्यक्षस्थानावर असलेले जगदंबिका पाल यांनी गोगोई यांना अध्यक्षांविरोधातील ठरावाच्या मुद्द्यांवरच बोलण्याचे आवाहन केले. यावेळी संसदीय कामकाज मंत्री किरण रिजिजू यांनी हस्तक्षेप करत चर्चा अध्यक्षांपुरती मर्यादित ठेवावी, असे सांगितले. यावर गोगोई यांनी पलटवार करत रिजिजूच विरोधी सदस्यांना सर्वाधिक व्यत्यय आणतात, असा आरोप केला.

पश्चिम आशियातील संघर्षामुळे जागतिक एलएनजी पुरवठ्यावर परिणाम

'नैसर्गिक वायू पुरवठा नियमन आदेश २०२६' लागू

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियातील सुरू असलेल्या संघर्षामुळे जागतिक एलएनजी पुरवठ्यावर परिणाम होण्याची शक्यता निर्माण झाल्याच्या पार्श्वभूमीवर केंद्र सरकारने 'नैसर्गिक वायू (पुरवठा नियमन) आदेश २०२६' अधिसूचित केला आहे. या आदेशानुसार गॅस ग्राहकांना विविध प्राधान्य श्रेणींमध्ये विभागण्यात आले असून प्रत्येक क्षेत्राला त्यांच्या वापराच्या आधारावर गॅस पुरवठा निश्चित करण्यात येणार आहे.

९ मार्च २०२६ रोजीचा हा आदेश अधिकृत राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्यानंतर तात्काळ

लागू झाला आहे. दैनंदिन वापरासाठी अत्यावश्यक मानल्या जाणाऱ्या क्षेत्रांना सर्वोच्च प्राधान्य देण्यात आले आहे. यामध्ये घरगुती पाईपद्वारे नैसर्गिक वायू (पीएनजी), वाहतुकीसाठी वापरला जाणारा कॉम्प्रेस्ड नैसर्गिक वायू (सीएनजी), एलपीजी उत्पादन तसेच पाइपलाइन संचालनासाठी आवश्यक इंधन यांचा समावेश आहे. सरकारच्या निर्देशानुसार या क्षेत्रांना गेल्या सहा महिन्यांतील त्यांच्या सरासरी गॅस वापराच्या १०० टक्क्यांपर्यंत पुरवठा केला जाईल, जो उपलब्धतेनुसार असेल. त्यामुळे घरगुती स्वयंपाकासाठी लागणाऱ्या गॅसचा पुरवठा, वाहनांसाठी सीएनजीची उपलब्धता आणि एलपीजी उत्पादनावर मोठा परिणाम होण्याची शक्यता कमी असल्याचे मानले जात आहे.

खत उत्पादन करणाऱ्या उद्योगांना प्राधान्य क्षेत्र दोनमध्ये ठेवण्यात आले असून त्यांना मागील सहा महिन्यांच्या सरासरी वापराच्या ७० टक्के गॅस उपलब्ध करून दिला जाईल. हा गॅस केवळ खत निर्मितीसाठीच वापरला जावा, असे सरकारने स्पष्ट केले आहे. त्यासाठी कंपन्यांना संबंधित प्रमाणपत्रही सादर करावे लागणार आहे.

राष्ट्रीय गॅस ग्रीडशी जोडलेल्या चहा उद्योग, उत्पादन युनिट्स आणि इतर औद्योगिक ग्राहकांना प्राधान्य क्षेत्र तीनमध्ये ठेवण्यात आले आहे. या उद्योगांना मागील सहा महिन्यांच्या सरासरी वापराच्या ८० टक्के गॅस पुरवठा केला जाईल. गॅस घेणाऱ्या औद्योगिक आणि व्यावसायिक ग्राहकांना प्राधान्य क्षेत्र चारमध्ये ठेवून त्यांनाही ८० टक्के पुरवठा मिळणार आहे. यामध्ये पेट्रोकेमिकल उद्योगांचा समावेश असून ओएनजीसी पेट्रो ॲडिशन्स लिमिटेड, गेल (इंडिया) लिमिटेडचा पाटा पेट्रोकेमिकल कॉम्प्लेक्स तसेच रिलायन्स इंडस्ट्रीजचा तेल-ते-रसायन व्यवसाय यांसारख्या युनिट्समधील गॅस वळवला जाऊ शकतो. गरज भासल्यास गॅसवर चालणाऱ्या वीज प्रकल्पांच्या पुरवठ्यातही कपात केली जाऊ शकते.

तेल शुद्धीकरण कंपन्यांना त्यांच्या मागील सहा महिन्यांच्या सरासरी वापराच्या सुमारे ६५ टक्क्यांपर्यंत गॅस वापर मर्यादित ठेवण्यास सांगण्यात आले आहे. या आदेशानुसार गॅस-पूलिंग यंत्रणाही सुरू करण्यात आली आहे. प्राधान्य नसलेल्या क्षेत्रांतून वळवलेला गॅस एकत्र करून प्राधान्य क्षेत्रांना पुरवला जाईल. ही पूलिंग व्यवस्था गेल (इंडिया) लिमिटेडकडून व्यवस्थापित केली जाणार असून पूलिंगची किंमत पेट्रोलियम नियोजन आणि विश्लेषण कक्ष निश्चित करणार आहे.